

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294-52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463-00.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádióna gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 3. szám.

Vasárnap, január 18

Szabóky Alajos halála.

Irtta: Schandl Károly dr.

Eltemettük. A munka embere volt. Annyit dolgozott, hogy életébe került a sok munka. A véges emberi erő összeomlott a rendkívüli fáradtság alatt. Dolgozott. Nem úgy, mint sokan, akik önmagukért dolgoznak és a sok munka árán vagyont gyűjtenek. Nem is úgy, mint akik családjukért dolgoznak s abba pusztulnak el. Szabóky Alajos az országért dolgozott s a közjóért kifejtett munkának az áldozata. Sem magának, sem családjának nem szerzett vagyont. Pedig az államkincstár második főembere volt. Szegényen halt meg s szegénységben hagyta kiskorú árváit is.

Allamférfiu volt a javából. Olyan államférfiu, amilyen kevés van a mai demagóg világban. Ma a legtöbb államférfiu, a legtöbb politikus a népszerűség rabja. Betegesen figyel, akár kormányzékben, akár képviselői padokban, akár a megyegyűlésen vagy a kupaktanácsban ül, arra, hogy a népszerűséget el ne veszítse. A modern politikusok legtöbbször mindent feláldoz, még az igazi közérdeket is, a saját népszerűségéért. Keresi, hajszolja a népszerűséget. Szabóky nem kereste a népszerűséget. Mindent feláldozott a közért, még a népszerűséget is. Inkább tűrte azt,

A téli sport hívei a svábhegyi Norma-fánál.

2

hogy keményszívűnek tartásák, de az ország érdekeiből egy jótányit sem engedett. Saját testével és lelkével védte a haza érdekét. Csak így tudott óriási szolgálásokat tenni hazájának a legnehezebb időkben.

Bethlen István gróf ismerte fel értékét, mikor az országot ki kellett rántani a pénzügyi csődből. Mint a statisztikának tekintélyes ismerője, a legszelebb-körű tudást vitt magával a pénzügyi államtitkári székbe. Pénzünk áliandóságának és az ország pénzügyi egyensúlyának helyreállítása körül így szerzett hervadhatatlan érdemeket.

Államférfiúi rátermettségére legjellemzőbb, hogy a szövetkezeti mozgalom hivatását a segítségre szoruló kisemberek s főleg a földmivelő nép fölemelése érdekében azonnal felismerte. Láttá, hogy az állam beavatkozása a gazdasági életbe a néptömegek érdekében legbiztosabban a szövetkezeteken keresztül oldható meg. Ez a felfogás hozta a szövetkezeti mozgalom körébe s így lett szövetkezeti életünk legfőbb szervezetének, az Országos Központi Hitelszövetkezetnek megbízott elnöke.

Sokat tett a hitelszövetkezetekért, de még többet tett a hitelszövetkezetek útján a mezőgazdákért, iparosokért, munkásokért és tisztviselőkért. Akik vele együtt dolgoztunk, azok tudjuk csak, hogy igazi szövetkezeti ember volt, puritán szövetkezeti erkölcsessel. A mai beteg idők egyik nyavalyája, hogy a közelében önzetlenül dolgozókat a pletyka sárepejével nyálazzák be a bujtogatók. Mi tudjuk, hogy Szabóky-nál szerényebben élni sem lehet. Tudjuk, hogy szép szövetkezeti vezéri tisztét egy fillér tiszteletdíj nélkül töltötte be. Ingért dolgozott. Napokat és éjszakákat töltött nehéz hiteltárgyalásokkal velünk együtt külföldi pénzemberek társaságában. S a legolesőbb agrár-hiteket az országnak, a kisgazdáknak Szabóky önzetlen munkája hozta.

Mások népszerű pártvezérek lesznek, akik tized-részannyit se dolgoznak és századrészannyi eredményt sem hoznak a népeknek és az országnak. Ezek a mások csak kritizálják a Szabókyakat s népszerű, ünnepeit vezérek lesznek. A Szabókyak, akikben a szigorú külső a legmelegebb szívet takarja, dolgoznak, némán tűrnek a népért, az országért, szegények maradnak és belepustulnak a hálanélküli sok munkába. Szabóky Alajos újabb vértanuja az önzetlen nemzeti munkának Rubinek Gyula, nagyatádi Szabó István és Vass József után. Mindegyiknek a szíve szakadt meg.

A szövetkezetekben tömörült magyar nép milliói szívükbe zárják emlékét s Istent kéri, hogy legalább a másvilágon jutalmazza meg őt is amazokkal együtt a földi kálváriáért, amit egy kálváriás nemzetért végigszenvedett.

A „remény évtizede.”

Rothermere lord a magyar nemzethez intézett üzenetében a „remény évtizedének” nevezte azt az időszakot, melynek két határköve az 1931-es és 1940-es esztendő. Mussolini olasz miniszterelnök újévi nyilatkozatában ismét nyomatékosan sikraszállott a trianoni békeszerződés területi szörnyűségeinek megszüntetése mellett. A magyar nemzet e két legsúlyosabb szavu barátján kívül egész sereg kitélik már azokból a külföldi államférfiakból, publicistákból, közgazdászokból, történetirőkből és a szellemi élet más területein működő férfiakból, akik a magyar határok sürgős megváltoztatását Európa egyik legfontosabb kérdésének tartják. Ez a sereg a „remény évtizedének” hajnalán új, hatalmas és felbecsülhetetlen értékű

erőkkel gyarapodott. Ugyanis az Északamerikai Egyesült Államok tizenkétezer polgára — legnagyobb részben nem magyarok! — petícióval fordult a Genfben székelő Népszövetséghez és a trianoni békeszerződés revízióját kérte... A revízió gondolatának ez a lendületes előretörése azt igazolja, hogy a „magyar jóvátétel” ma már nemcsak a csonkaország élve eltemetett népének legszentebb álma; nem csupán nyíltszemű és előrelátó külföldiek egyéni és mint ilyen elszigetelt állásfoglalása, hanem egyre magasabb hullámokat vető világmozgalom, melyet a — világválság dobott az érdeklődés hánokterébe. Tévedés volna tudnillik azt hinni, hogy a trianoni békeszerződés elszánt ostromozóit egytől-egyig forró barátság és mélységes részvét fűzi a magyar nemzethez. Erről természetesen szó sem lehet, hiszen legtöbbször alkalma se nyílt arra, hogy közelről és alaposan megismerjen bennünket. A revízió szükségességének hirdetése most nem a rokonszenv és barátság oldaláról nyert nagyerejű erősítést, hanem a rideg, érzelmi szempontokkal mit sem törődő, gazdasági érdekek frontjáról. A világválság eredetét elfogulatlanul kutató külföld ki nem kerülhető kényszerűséggel jön rá arra, hogy a krízis oka legnagyobb részben a békeszerződések egyfelől sóvár és gonosz, másfelől könnyelmű és hallatlanul ostoba rendelkezéseire vezethető vissza. Ebből a tétből pedig önként adódik a cselekvés útja: meg kell változtatni e válságot állandósító rendelkezéseket! . . . Ime: Rothermere lord mélységesen öszinte és önzetlen ragaszkodása, Mussolini és az olasz nép igaz barátsága mellé ma már a revíziót követelők táborába áll a munkát és hasznot, fejlődést és virágzást váró világgazdasági érdekek is! . . . Rothermere lord előslátása máris igazolva van, a „remény évtizede” valóban reményteljesen kezdődik.

Nemes verseny . . .

Nemcsak a magyar, hanem a külföldi sajtó is bőségesen foglalkozott azokkal a felháborító visszaélésekkel, melyeket a cseh hatóságok tervszerűen üztek a felvidéki népszámlálás során, a kisebbségi jogok tiszteletbentartásának szent jegyében. A nagyzási hóbort mintanemzete mégsem sütkérezhetett sokáig a dicsőség fényében, hogy sikerült megtermentie a világ legszéggyenteljesebb népszámlálási rendszerét, mert hamarosan magához illő versenytársat kapott konctársában, a közéleti panama mintanemzetében: Oláhországban. Hogy e nemes versenyben ki kerekedik felül: könnyű megjósolni. Az eredmény kétségkívül holtenverseny lesz, ami sportnyelven annyit jelent, hogy két versenyző egyszerre ér a célhoz, ennélfojva mindkettőjüket egyformán illeti a babér és mindkettőjük nevét egyszerre kapja szárnyra a világhír. Nos, a világhír ezuttal a jogfosztás, erőszak, megfélemlítés, hamisítás és csalás számtalan sötét és szennyes változatát hordta szét, melyet a két ország begyulladt vezetői azért eszeltek ki, hogy a népszámlálási ivekről elszakaszthassák és e réven összezsugorithassák az elszakított magyarság lélekszámát. Ez a falánk magyarirtás — bármennyire fájdalmas is, ha elszakított véréinkre gondolunk — két öröndetes tanulsággal szolgál. Az egyik az, hogy már a testünkbl kövérré hizott „utóállamok” is fejük felett érzik a revízió vészterhes árnyát. A másik pedig az, hogy annyira komolyan és közelinek érzik a veszélyt, hogy minden területen és válogatás nélkül, minden eszközzel védekeznek ellene. Azt hiszik, hogy amint hazugsággal, hamisítással és a nagyhatalmak félrevezetésével sikerült egy ezeréves ország testének kétharmadát könnyűszerrel felfalniok, ugyanezekkel a galád eszközökkel sikerülni fog a revízió ostromát is visszaverniök. Az átlátszó számításba azonban szarvashiba csuszott. A revíziós világmozgalom szempontjából ugyanis semmi jelentősége sincs annak, hogy a cseh és oláh hivatalos népszámlálás mennyi magyart vall be. Az elszakított magyarság lélekszámát pontosan ismeri a világ — Rothermere lord adataiból. És semmi kétség, hogy inkább ad hitelt az érdektelen Rothermere lordnak, mint az érdekelt országok népszámlálás-botrányának.

Amire a földhözjuttatottak várnak...

Örömmel adtuk hírül a karácsonyi ünnepek alkalmából, hogy a földhözjuttatott kisemberek érdekében jelentős engedményeket sikerült kivívunk. Mióta a földreform eszméjét a *Kisgazda- és Földmivesspárt* felvetette és a törvény megszületett, az „Uj Barázda” és a „Vasárnap” harcoltak a legösszefogottabban a *Faluszövetség*gel együtt a földhözjuttatott kisemberek jogos érdekeiért. Akadtak ujságok és politikusok, akik a földhözjuttatottakat az előfizetési díjak, vagy ügyvédi haszon és képviselőválasztási voksok kedvéért iparkodtak szervezni. Mi a földhözjuttatott kisemberek ügyét tisztán azért karoltuk fel, hogy aki a földreform révén földet kapott, az azt meg is tarthassa és azon boldogulhasson.

A világszerte dúló mezőgazdasági válságra való tekintettel indítottuk meg egy esztendeje már mozgalmunkat, a földhözjuttatott kisemberekért, hogy a vételárak megfelelően mérsékeltessek. Nagy nehézségekkel kellett megküzdenuünk. Pártok alakulnak, amelyek a falusi nép vállaira akarnak kapaszkodni, de észre sem veszik a földreformos kisemberek jogos panaszait. Mikor ezzel szemben mi az egész nemzet érdekében vivjuk ki a földreformföldek után fizetendő évi részletek lényeges mérséklését, nem törődve a mandátum után futó politikuskjelöltek lár-májával, továbbra is a legélenkebb figyelemmel kísérjük és védjük a földhözjuttatottak sorsát.

Karácsonykor jelentettük be földmivelő polgártársainknak az örvendetes hirt, hogy a földreform során juttatott földek után járó évi részleteket *egy-harmadával csökkentik a pénzügyi kormány*. Bizonyára érthetően feszült érdeklődéssel várják a földhözjuttatottak az egész országban, hogy *mikor jelenik meg a részletek leszállítására vonatkozó kormányrendelet*. Több kétey merült fel a leendő kormányintézkedés tartalmát illetőleg is. Egyes napilapok azt írták, hogy csak a gabonában megállapított földreformföldek vételár-részleteinek a mérsékléséről van szó. Mások azt hitték, hogy csak a vagyonsváltásföldeknél történik járulékeszállítás. Kétség merült fel aziránt is, hogy ahol a nyári felülvizsgálat alapján a vételárát mérsékeltek, azon földekre is vonatkozik-e majd a kiadandó rendelet. Mindezen kérdésekre nézve felvilágosítást kértünk a pénzügyminisztériumtól s ezen legilletékesebb helyről kapott tájékoztatásokat a következőkben foglalhatjuk össze:

— A pénzügyi kormány most állítja össze a rendeletet a földreform során juttatott földek után fizetendő évi részletek leszállításáról. A rendelet január hónap folyamán fog megjelenni. A pénzügyminisztérium nemcsak a vagyonsváltásföldekre, hanem a megváltás útján juttatott földekre is kiterjeszti a részletmérséklő rendelkezés érvényét. Más szóval ez azt jelenti, hogy nemcsak a vagyonsváltásföldek után, hanem a megváltott földek után fizetendő évi részleteket is leszállítják. A leszállítással egyidejűleg közlik a földhözjuttatottakkal a mult évi felülvizsgálat eredményét is, amelynek során részben csökkentették a vételárát, részben későbbre halasztották annak megállapítását. Már a felülvizsgálat során körülbelül 40 millió pengővel mérsékelte a pénzügyi kormány a jutta-

tott földek vételárát. Mivel az összes juttatott — vagyonsváltási és megváltott — földek összes vételára 370 millió pengő körül mozgott s ebből körülbelül 40 millió pengőt engedett a pénzügyi kormány a felülvizsgálat során, ez hozzávetőleg átlagosan 10 százalékos engedménynek felel meg. Az így mérsékelt vételárak után fizetendő évi részleteket szállítja le a január hónap folyamán kiadandó rendelet egyharmaddal.

— Az évi részleteknek egyharmaddal való mérséklése nemcsak azon földekre vonatkozik, amelyeknél a vételárát gabonában állapította meg az OFB., hanem a földreform során juttatott összes földekre, tehát azokra is, ahol a vételár készpénzben állapított meg.

— Egyes napilapoknak az a hirádaa tehát, hogy csak a gabonavételárakra vonatkozik a mérséklés, tévedésen alapul. A helyes magyarázatot az „Uj Barázda” és a „Vasárnap” írták meg annakidején is.

— Magának a vételárnak végleges mérséklését a kormány arra az időre hagyja, mikor már a mezőgazdasági válság megszűnik és a terményárak és a földárak általában állandóssulnak.

— Addig is, amig a rendelet megjelenik, a földhözjuttatott kisemberek semmiesetre se tagadják meg az évi fizetést, hanem legalább annyit fizessenek, amennyi az évi haszonbérnek felel meg. Ez esetben nem fenyegeti őket a kizozditás veszélye. Általában a kormánynak az az álláspontja, hogy azokon a földhözjuttatott kisembereken kíván segíteni, akikben megvan a jóakarát a fizetésre, csak a mostoha viszonyok folytán nem tudják az eddig megállapított magasabb járulékokat fizetni.

Több oldalról beérkezett kívánságra közöljük ezt a magyarázatot, melyet legilletékesebb helyről kaptunk. A földhözjuttatottak ügyét pedig továbbra is a legerősebb védelemben részesítjük, mert minden politikai, vagy anyagi haszonlesés mellözésével azt akarjuk keresztülvinni, hogy a földhözjuttatott kisemberek megtartsák a juttatott földeket, sőt azokat lehetőleg a magánforgalom útján szaporítsák is. Mi, akik negyedmillió földmivelő család részére biztosítottunk házhelyet és majdnem félszázezer családnak juttattunk nagyon olcsó kölesönt falusi tüzhelyeik felépítésére, munkásságunk gyümölcsét annak a programnak a megvalósításban látjuk, amelyet a *Kisgazda- és Földmivesspárttal* és a *Faluszövetség*gel együtt tíz éve irtunk zászlónkra:

„Gyarapítsuk az önálló kisgazdaportákat a falvakban, hogy erősödjék maga a nemzet is!”

Súr község (Veszprém m.) határában 10 magyar holdas, elsőrendű birtok

egy tagban, 150 termő gyümölcsfával, kilenc esztendő lakóházzal (2 szoba, konyha, kamra, pince), istállóval, 9 méteres pajtával

9000 pengőért sürgősen eladó.

A vételár felével átvehető. Felvilágosítást ad a tulajdonos: **Gedra János Bakonybank** (Veszprém m.)

Megindul az egységes magyar buza termelése.

Nagyjelentőségű értekezlet a földművelésügyi minisztériumban.

Mayer János földművelésügyi miniszter a buzatermelő gazdákat, a malomipar és a sütőipar képviselőit az elmúlt héten szakértekezletre hívta össze, amelyen tárgyalás alá kerültek azok a javasolt gyakorlati intézkedések, amelyek eredményeképpen az ország minél nagyobb, egytipusú buzatermelőket, a legkiválóbb minőségben, termelhesen és vetethessen a belföldi és külföldi piacokra. Az értekezleten a miniszter elnökölt és az egész értekezlet a legnagyobb elismeréssel tapasztalta azt a *határozottságot, biztonságot és mélyreható szakavatottságot*, amellyel a tanácskozást vezette. A magyar termelők és fogyasztók millióira, a buzatermést feldolgozó iparosok százazreire nézve nagyon megnyugtató az az energia, amelyet Mayer János földművelésügyi miniszter e tanácskozáson tanusított.

Az értekezlet tárgyalási anyagát Barcza Ernő államtitkár terjesztette elő, aki beható történelmi és szakyszerű termelési bevezetés után utalt arra, hogy a földművelésügyi kormány most már, a végzett termelési és buzafajta összehasonlító kísérletek és minőségi vizsgálatok alapján közölheti, hogy az *egységes buzatermelés megvalósításának megvan a lehetősége és az egységes buzatermelést a kormány, számítva a gazdaközönség buzgó és szakavatott közreműködésére, keresztül is fogja vinni és pedig a régi magyar búzából minőségre és mennyiségre egyaránt kitenyészett, nemesített búzából*. Javaslata szerint az egységes buzafajta termelésének a három országrészben külön-külön egy-egy körzetből kell kiindulnia. A kivitelt nézve három megoldási módot vetett fel. A javaslat szerint lehetővé válnék az ország buzatermelésének *hat-nyolc év alatt egységessé alakítása*.

Az egyik terv szerint, mivel ebben az évben a növénynemesítőktől csak körülbelül 400 vagon eredeti nemesített buzavetőmag szerezhető be, a *körzeteket ennek a mennyiségnek megfelelően kell megszabni*. A másik lehetőség szerint ezen a 400 vagonon felül még 600 vagon vetőmagot kellene a nemesített buzafajták utáni termelésből 1000 vagonra kiegészíteni. A harmadik eljárás keretében az *első évben csak 20 holdon felüli gazdaságokban terjesztetnék el a nemesített vetőmagot, míg a 20 holdnál kisebb gazdaságokra csak azután kerülne sor*. Hogy melyik megoldási módot választják, azt tisztán pénzügyi szempontok döntenek el. Az első megoldási módot megvalósítása körülbelül 360.000, a másodiké 690.000, a harmadiké évenként 1.276.000 pengőbe kerülne, de az *utóbbi lehetővé tenné évenként 260.000 katasztrális hold buza termésének egységesítését és 6-8 év alatt körülbelül 10 millió pengő költséggel az ország buzatermelése egységessé lenne alakítható*.

A vita során az értekezlet több tagja hangsúlyozta, hogy a kitűzött nagy cél keresztülvitelére minden összegnek rendelkezésre kell állania és több felszólalás az akció leggyorsabb keresztülvételének szükségét hangsúlyozta. Székács Elemér, növénynemesítési szakteintélynk, kijelentette, hogy a nemesítő vállalatok, ha előre több esztendőre szóló megbízást kapnak, országos nemesítő hálózatok segítségével képesek sokkal nagyobb mennyiségű nemesített vetőmagot is rendelkezésre bocsátani. Darányi Béla és Gyömörey István javasolták, hogy egyes kiváló minőségeket termelő uradalmak és nagyobb gazdaságok vetőmagjai is vetessenek igénybe.

A sütőipar képviselői teljes elismerésüket fejezték ki a miniszternek a termelés egységesítésére íránt kifejtett nagy tevékenységéért és azt a kívánságukat fejezték ki, hogy a *malmok a lisztek minőségét a vásárló sütőiparosokkal közöljék és bizonyos minőségért garanciát vállaljanak*. Krudy Ferenc arra utalt, hogy a kiviteli és értékesítési törekvéseknek meg kell teremteni a termelési hátterét és pedig nagyobb, kiegyenlített tömegekben.

Hogy ne fordulhasson elő az az eset, hogy tíz vagon jó buza vásárlása után újabb 400 vagonra történik megrendelés, amely azonban, megfelelő anyag hiányában már nem teljesíthető.

Koós Mihály államtitkár megjegyezte, hogy a vidéki gazdaközönséggel szoros kapcsolatban álló mezőgazdasági kamarák készséggel fognak továbbra is a kitűzött cél megvalósítása érdekében a földművelésügyi kormány rendelkezésére állani és közre fognak munkálni, mint eddig is tették, a földművelésügyi kormány céljainak gyakorlati keresztülvételében.

Hoyos Miksa gróf, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, arra utalt, hogy kívánatos lenne a *buzatermelési szakértők egységes álláspontra hozatala*, mert véleménykülönbségek forognak fenn közöttük. Mayer János földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy az egységes álláspont kialakítása biztosítva van, továbbá az, hogy ugy ennek az értekezletnek, valamint az országos Mezőgazdasági Kamarában tartandó értekezletnek eredményeit a teendő intézkedéseknél figyelembe fogják venni. Az értekezlet az elnökö miniszter lelkes ünneplésével ért véget.

Schandl Károly előadása a rádióban.

Január hó 9-én Schandl Károly dr., az OKH alelnökvezérigazgatója, lapunk főszerkesztője előadást tartott a rádióban francia nyelven a Külügyi Társaság előadás-sorozata keretében „*A magyar mezőgazdaság szerepéről Európa talpraállításában*” címmel. Miután rámutatott a magyarok évezredes történelmi hivatására és a nyugat védelmében folytatott nehéz küzdelmeire, részletesen foglalkozott a mai gazdasági válsággal, mely nemcsak Európában, hanem Amerikában is teljes erővel lépett fel. A mezőgazdasági válság lévén a krízis kezdete, mely a közép-európai országokból indult ki, megoldás is itt keresendő. A magyar buza Európa legjobb búzája, mely egyedül képes az európai búzával felvenni a versenyt minőség tekintetében és ezzel a válság megoldásához hozzájárulni. Az *európai agrárországoknak keresni kell az együttműködést a gabonafelesleg értékesítésére és viszont az európai ipari államoknak vámkedvezményekkel kellene az európai búzáknak versenyképességét biztosítani, mert az amerikai verseny előbb-utóbb nagy nehézségekkel fenyeget*. Magyarországnak Európa, jelesül az európai mezőgazdaság talpraállításában, még az állattenyésztés tekintetében is különös szerepe lesz. A magyar mezőgazdaság a Svájcól és más országokból behozott kitünő tenyésztőanyagot meghonosította és különféle keresztezésekkel oly fajtákat termelt ki, melyek *ugy hus-, mint tejtermelésre a legjobbnak bizonyultak*. Magyarország földrajzi helyzete hozza magával, hogy a válságban lévő európai országoknak ellátója legyen kiváló tenyésztőanyagokkal. Hogy a magyar mezőgazdaság ilyen sikeresen fejlődött, *magyarságban a magyar szövetkezeti mozgalom eredménye*. Ezen agrárszövetkezetek az OKH kötelékében félmillió családot egyesítenek, rövid néhány éven belül 60 millió saját tőkét hozott össze a földművelő nép szorgalma és kitartása. Magyarország előljár továbbá még a világot sújtó válság megszüntetésében azaz is, hogy míg sok európai állam emelte a vámokat az utóbbi években, *Magyarország állandóan mérsékelte a vámokat*. Végezetül kiemelte az előadó, hogy mivel a bolsevizmusnak, mely Európa egyik legfenyegetőbb veszedelme, legjobb ellenszere a kenyér és megélhetés biztosítása a népeknek és az embereknek, Magyarország az egész emberiség érdekében tölt be egy gyönyörű hivatást, mikor *mezőgazdaságának művelésével iparkodik Európa talpraállításában közreműködni*.

„Ne legyen ez a nemzedék nemzetünk és egyházunk sirásója!”

A felvidéki református püspök megrázó pásztorlevele.

Péter Mihály, a csehszlovák köztársasághoz csatolt tiszánineni református egyházkerület püspöke, újalkalmából szomorúan érdekes főpásztori levelet intézett híveire. A püspök pásztorlevelében a felvidéki magyarság lassu, de biztos pusztulásáról fest megrázó képet. A pásztorlevelben eyebekek között a következőket írja:

— Általános a tapasztalat, hogy a mai iskolák különösen magyar nemzeti szempontból nem töltik be hivatásukat, bár nekünk erre a békeszerződés biztosítékot nyújt. Hitbeli és nemzeti érzést a tót iskolák nem plántálhatnak be a magyar gyermekekbe. Minden gyermek a saját iskolájába való. Miután ezen utamon fájdalmasan tapasztaltam, hogy számos magyar református szülő járátja már tót iskolába gyermekeit, az ilyen szülőket ettől a könnyelműségtől óva intem, mert milyen református magyar ember lesz abból a gyermekből, aki összes ismereteit szlovák nyelvű iskolákban szerezte? Tudnak-e majd ezen gyermekek magyarul írni, olvasni, tudnak-e majd szülőiknek s rokonaiknak magyar levelet írni?

Ezután arról szól a püspök, hogy sok helyen látta az egyke-rendszert.

— Évről-évre pusztulunk — ugymond — ha fel nem

ébredtek és az egyke átkos bűnét magatoktól el nem izzitek. A mindenható Isten szerelmére kérlek benneteket, ne legyen ez a mi nemzedékünk egyházunk és nemzetünk sirásója és ne engedjétek, hogy az utánunk jövő nemzedékek átkot kiáltanak reánk! ...

— Habozás nélkül kijelentem, hogy a velünk való bánásmódot illetőleg, amerre csak megfordultam, mindenütt csak panaszról és elégedetlenségről hallottam. A mi református egyházunk a volt magyar államban tökéletes autonómikus szabadságot, védelmet és támogatást talált; mai helyzetünkben ezt nem mondhatjuk, bár lojalisak vagyunk az állammal szemben, napról-napra szakadatlanul számos sérelem sujt bennünket, egyházi, iskolai önkormányzatunk, lelkeszeink, tanítóink, lelkész-özvegyeink, egyetemes egyházunk, nyelvünk, kulturánk területén, holott békeszerződések, állami törvények biztosítják jogainkat. Nagyon óhajtanánk ugyan, hogy ezek a sérelmek megszűnjenek, de ez csak akkor következik be, ha mindenkit áthat a krisztusi lélek.

A megrázó erejű levelet a megszállás alatt lévő egyházkerület templomaiban a szószeokról olvasták fel a lelkesek. A pásztorlevél mély hatást keltett a felvidéki magyarság körében.

Tíz olasz hidroplán átrepülte az óceánt.

Az egész világ csodálattal adózik a páratlan teljesítmény előtt.

Még január hó első napjaiban tizenkét hadirepülőgépből álló olasz repülőraj szállt fel Rómában, hogy kétérszeri leszállással Délamerikába, Braziliába repüljön. Az olasz repülőket Balbo légügyi miniszter vezette és a repülő a római start után a nyugatafrikai Bolanába repültek, ahol azonban a borzalmas időjárás miatt több napon át vesztegelniök kellett. A légi flotta Bolanából január hó 6-án reggel szálltak fel és tizenöt órai repülés után sikeresen elérte a braziliai partot.

A repülők Portnatal kikötőjében szálltak le január 6-án este 7 órakor. Elsőnek Balbo miniszter hidroplánja szállt le a kikötőbe, közvetlenül utána öt másik repülőgép érkezett meg. Majd egy félórás szünet után még négy hidroplán tűnt fel a láthatáron, melyek közvetlenül alkotmány előtt szerencsésen leszálltak a braziliai parton.

A vakmerő vállalkozás — sajnos — áldozatokat is követelt. A repülőraj két gépe utközben leszállásra kényszerült a tengeren. Az egyik gép motorhiba folytán még a bolanai part közelében ereszkedett le a tengerre, azonban leszállás közben meggyulladt és elégett. A gépben ülő két repülőtiszt, továbbá a gép mechanikusa és rádiószerelője összeégtek. A másik hidroplán ötven méter magasságból kényszerleszállást végzett, amelynek következtében az egyik uszótalpa összeroncsolódott és a gép mechanikusa a kényszerleszállás alkalmával szörnyethalt.

A tíz olasz repülőgép megérkezésének híre határtalan lelkesedést keltett a braziliaiak között. Brazília fővárosában, Rio de Janeiroban, lelkes tüntetések zajlottak le, melyek során több szónok méltatta az olasz repülőket csodálatos teljesítményét. Az olasz pilótákat Natalban Brazília külügyminisztere fogadta. A hidroplán-osztag három napig tartózkodott Portnatalban, ahonnan Rio de Janeiroba repült, ahol a város lakossága óriási lelkesedéssel fogadta az olasz repülőket.

Az olasz repülőrajnak Braziliába történt megérkezése Olaszországban is a legnagyobb örömet okozta. Olaszország városainak terein, színházakban és a mozikban mindenütt lelkes tüntetést rendeztek az emberek, mikor a

sikeres repülés híre elterjedt. A hangulat tetőpontján a tömegek a királyhimnuszot és a fasisztaindulót énekelték és fennen magasztalták Mussolini hatalmas munkáját, a fasiszmust, amelynek újabb diadalát jelenti a sikeres vállalkozás. Balbo miniszter még a start előtt kijelentette, hogy már az is siker lesz, ha a tizenkét repülőgépből hat vagy hét gép át tudja szelni az óceánt s ezért a repülőket a veszedelmes utra az önként jelentkező repülőket közül választották. A siker nagyobb, mint jósolták, mert hét gép helyett tíz hidroplán érkezett meg Délamerikába.

Az olaszok diadalmas győzelmét velük együttérző szívvel lelkesen ünnepli a magyar nemzet is. Ünnepli a győztes sikert, melyet az olasz repülőket arattak az óceán átrepülésével, de Olaszországgal együtt gyászolja az óceánrepülés öt hősi halottját is.

A diadalmas olasz óceán-repülés vezetői.

Batról: Balbo légügyi miniszter. Jobbról: Maddalena ezredes.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara első buzanapja.

„Ha nem folya az országban buzanemesítés, azonnal meg kellene szervezni!”

Nagyszabású értekezlet kezdődött csütörtök délután Budapesten, a Tudományos Akadémia előadótermében. Az Országos Mezőgazdasági Kamara ennek az értekezletnek keretében a legkitünőbb elméleti és gyakorlati szakemberek bevonásával megvitatta a buzakérdés minden vonatkozását. Feladata: tisztázni a magyar buza-termelés jövőben követendő irányát. Szóbakerül tehát itt a buzanemesítés, a gyakorlati termelés, a feldolgozás és értékesítés minden kérdése. Érthető tehát, hogy a buzanapok iránt nemcsak a mezőgazdasági, hanem tudományos, ipari és kereskedői körökben is rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik.

Az értekezlet első napját Hoyos Miksa gróf nyitotta meg.

— A buza-termelés és minőség kérdése — mondotta — nem most merült föl az Országos Mezőgazdasági Kamaránál, hanem már évekkel ezelőtt. A kamara már 1924-ben megindította országsszerte összehasonlító kísérleteit a különböző nemesített buzafajtákkal annak a megállapítására, hogy az egyes vidékeken mely fajtákat érdemes termelni. E kísérletek eredményei adtak alapot a földművelésügyi kormányzat későbbi nemesített vetőmag-akciójának, amennyiben már tájékoztatták, hogy az egyes vidékeken mely buzafajták termelését kell fölkarolni, a legjobb minőség és legnagyobb mennyiség biztosítására. Ugyancsak e kísérletek eredményeképpen a buzanemesítők azóta már sok olyan fajtát kiselejtettek, amelyek nem mutatkoztak minden tekintetben kielégítőnek, úgy, hogy ma a nemesítők már kevesebb, de megbízhatóbb fajtákkal rendelkeznek. 1929-ben már körülbelül 1000 kísérlet eredményéből volt megállapítható, hogy a nemesített buzák 1928-ban 210 kilogrammal, 1929-ben pedig 259 kilogrammal adtak nagyobb termést holdankint. Nem megvetendő eredménye a kamara és a kormányzat akcióinak, hogy 1929-ig már 1234 községbe jutott el a megfelelően mutatkozó nemesített buzák vetőmagja. Ujabbban azonban erősebben előtérbe jutott a buzakérdés, a buza-termelés jövője tekintetében pedig meglehetősen szétágazók a vélemények. Egyelőre még nem sikerült tisztázni például a minőségi buza-termelés és a buzanemesítés kérdését, valamint sok olyan termelés-technikai kérdést, ami szintén befolyásolja a buza-termelés sikerét és jövedelmezőségét. Ezeket a kérdéseket óhajtták tisztázni a kamara buzanapjai.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Dégen Árpád egyetemi tanár lépett az előadói emelvényre és többek közt a következőket mondotta:

— A magyar buza romlása miatt elhangzó panaszok visszanyulnak még a mult század hetvenes éveire, tehát olyan időkre, amidőn még a nemesítésnek nálunk még hire-hamva sem volt. Ez tehát nem vezethető vissza a nemesített buzák elterjedésére, mert ha ezek között vannak is gyengébbek, amelyeket fölünyes bő hozamuk miatt tenyésztettek ki, de vannak olyanok is, amelyek úgy hozam, mint minőség szempontjából kifogástalanok. Az ősi tiszavidéki buza megtartása mellett ezeknek elterjesztése volna tehát az a mód, amellyel buzáink kelendőségét biztosítani lehetne. Lisztünk romlását más tényezők is befolyásolták, nevezetesen a mullásliszt nagyobb arányban való kiörlése. Régebben hol a talaj ősi erejének fogyására, hol idegen buzafajták behozatalára, hol a belterjessebb gazdálkodásra, mélyebb mivélésre, gőzekére, műtrágyázásra vezették vissza a buza romlását. Mindegyik tényezőnek van valamelyes hatása. Ujabbban a nemesített buzák elterjedésével hozták kapcsolatba, azonban ezeknek csak nagyon kis részük van benne. Az a tényező, amely leginkább befolyásolja az egyes éveken természetesen buzák minőségét, az időjárás. A Chemiai Intézetben három éven át végzett vizsgálatok bebizonyították, hogy

még a gyöngeminőségű nemesített buzák is megjavulnak, ha az illető év időjárása kedvező. A nemesítés oly fontos tényezője termékeink megjavításának, hogy, ha országunkban nem folynék már, ezt azonnal meg kellene szervezni. Hiszen a híres Marquis-buza, amely Manitoba néven kerül Európába, buzáink legveszedelmesebb versenytársa is céltudatos nemesítésnek eredménye. A jóminőségű buzák elterjesztése a legelőszorúbban a földművelésügyi miniszternek már évek során át folytatott vetőmagkiosztó akciója keretében történhetnék, amelyet azonban lényegesen ki kellene bővíteni és figyelemmel a mezőgazdasági kamarák által szerzett tapasztalatokra, csak olyan buzát volna szabad bizonyos vidékekre kiosztani, amely odaváló. Számolva azzal, hogy gyengébb buzáinkért maholnap már az előállításának az árát sem lehet megkapni, a legerélyesebben intézkedni kell a buza-termelés csökkentése céljából. Számos termék van még, amelyek országunkban kitünő minőségben természetesen s bármily mennyiségben biztosan és jó áron eladhatók. Ezeknek termeszését legelőszorban azokon a helyeken kellene szorgalmaznunk, ahol a gabona- és lisztkisérleti állomás buzakatasztere szerint leggyengébb buzáink terem. Mivel a tudomány s a gyakorlat közt a mezőgazdasági kamarák közvetítenek, ő reájuk hármlik az a feladat, hogy az országos természetesen a helyes irányba tereljék.

A rendkívül érdekes előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta. A második buzanap jövő héten lesz.

Szabóky Alajos meghalt.

Szabóky Alajos dr. a pénzügyminisztérium politikai államtitkára ötvenhét éves korában, január 7-én éjszaka, tüdőgyulladásban meghalt. Az államtitkár már hónapokkal ezelőtt betegeskedett és betegsége egy külföldi szanatóriumban keresett gyógyulást, ahonnan két hónappal ezelőtt agyvérzés következtében, budapesti lakására szállították. Azóta állapotja fokozatosan rosszabbodott, végül is január 7-én elhunyt.

Szabóky Alajos államtitkár 1873-ban Budapesten született, ahol tanulmányai elvégzése után a központi statisztikai hivatal szolgálatába lépett. A világháború alatt a statisztikai hivatal aligazgatója lett, s 1922-ben már mint helyettes államtitkár vezette a statisztikai hivatalt. A Kormányzó Úr 1924-ben pénzügyminiszteri államtitkárnak nevezte ki. Szabóky Alajos államtitkárnak nagy része volt a szanálás óriási munkájában s ezen érdemeiért a Kormányzó 1926-ban a másodosztályú magyar érdemkeresztrel tüntette ki. Szabóky Alajos 1925 óta az Országos Központi Hitelszövetkezet elnöki tisztét is betöltötte. Az államtitkár halála mély részvétet keltett az egész országban. Temetése január 10-én ment végbe a Kerepesi-úti temetőben, igen nagy részvét mellett.

*

Szabóky Alajos elhunyt alkalmából az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága és felügyelőbizottsága január hó 9-én együttes gyűlést tartott, melyen Schandl Károly dr. ny. államtitkár, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatója emlékezett meg az intézett elhunyt elnökről. Beszédében kiemelte, hogy a megboldogult nemcsak az ország pénzügyi szanálása, de az Országos Központi Hitelszövetkezet fejlesztése és a hitelszövetkezeti mozgalom megerősítése terén valóban kiváló érdemeket szerzett s éppen ezért javaslatára az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága elhatározta, hogy az elhunyt emléket jegyzőkönyvben örökíti meg. Elhatározta továbbá az igazgatóság, hogy a megboldogult elnök arcképet az intézet számára megfesteti. Az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága részvételében kondoleált a gyászoló családnak, külön gyászjelentést adott ki a halálesetről és testületileg résztvett a gyászszertartáson.

„Országos Gazdakör“?

Egyik budapesti napilap munkatársa hosszabb beszámolót folytatott *Czeplédy* Endre mérnökkel, aki a nemzetgyűlés egy kikülsős kerestül a *sárbogárdi* képviselője volt. A mérnök ur nyilatkozatában olyanokat is mondott, amiket nem hagyhatunk megjegyzés nélkül.

Az említett napilap azt írja, hogy *Mészáros Sándor* és *Kár Lajos*, az „Országos Gazdakör“ vezetőemberei és *Czeplédy* Endre, a „Nagyatádi-párt“ ügyvezető elnöke országos gyűlést akarnak összehívni, hogy új életre hívják az „Országos Gazdakör“-t. Ennek indoklására elmondta *Czeplédy* mérnök az újságíróknak, hogy „a kisgazdatársadalom a legsürgősebben olyan gazdasági érdekképviseleti szervhez jusson, amely ugy összeállításában, mint belső szervezésében alkalmas arra, hogy azt a nehéz munkát, amelyet már 1920 óta, a békekötések után, amikor az új világiaci elhelyezkedések helye és ideje lett volna — elmulasztott, azzal a megalkuvást nem ismerő erővel végezze mai rendkívül súlyos helyzetünkben, amely azután ugy befelé, mint kifelé éreztetni fogja hatását a gazdasági életre. Ezt a szervet mi a *Nagyatádi Szabó István által alapított és esetleg a Gazdaszövetséggel kapcsolatba hozandó Országos Gazdakör* megfelelő, okszerű s kellő szakágazatokkal ellátott újjászervezésében akarjuk létrehozni...“

Czeplédy Endre mérnök ur némely kérdéseivel kapcsolatban egyelőre a következőket tartjuk szükségesnek megemlíteni:

1. *Czeplédy* mérnök ur akkor volt a nemzetgyűlés tagja, amikor — saját szava szerint — „az új világiaci elhelyezkedés helye és ideje lett volna“. Ha tehát szemrehányás jár bizonyos mulasztásokért, ugy szíveskedjék a mérnök ur ezzel — saját magát illetni! Hiszen tagja volt akkoriban a nemzetgyűlésnek, tehát módja és alkalma volt felszólalni és honföld gondolatait legilletesebben helyen — a magyar parlament ülésében — előadni. Felszólalásával — bármily szorgosan lapozgatjuk is a nemzetgyűlés naplóját — nem találkoztunk!

2. A mérnök ur önmagáról megállapított régi „Kisgazdapárti-ságával“ is egy kis baj van, mert — ha nem tévedünk — a mérnök ur *Lukács Ivánnal* szemben nyert mandátumot, *Lukács Iván* viszont boldogemlékeztű *Nagyatádi Szabó Istvánnak* volt a hivatalos jelöltje.

3. Az „Országos Gazdakör“ — tudunkkal — nem *Nagyatádi Szabó István* alapítása, hanem azt a megboldogult vezetőnk halála után alapították egyesek olyan szép jelszavakkal, hogy a kisgazdapárt vezetősége, élén *Mayer János* földmivélségi miniszterrel, részt is vett — nem az alapításban, hanem csak a Kör felavatásában. De a felavatást követő pár héten belül olyan épületes dolgok derültek ki, hogy az Országos Gazdakör még a saját elnöke — *Henz Károly* volt képviselő — is megtagadta és azt sietve be is szüntették! (Ha egyébként nem tudná a mérnök ur, ugy a *Nagyatádi Szabó István Országos Emlékszerleg Szövetsége* elnöksége szolgálhat bővebb felvilágosításokkal is.)

4. A magyar kisgazdatársadalom gazdasági érdekeinek a megvédését a mezőgazdasági kamarák, kulturális érdekeinek szolgálatát pedig a *Falu Országos Földmivélségi Szövetsége* (amelyet aztán *tényleg* *Nagyatádi Szabó István* alapított) olyan híven és becsülettel szolgálják, hogy — szerény nézetünk szerint — semmi szükség nincs bármilyen jószándékú, de ismeretlen célzatu urak munkájára, különösképpen pedig kompromittált multu intézmények újjáélesztésére.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Kétszáz kisgazdát a fővárosba csődített egy karcagi gépész.

Egy *Mikolaj István* nevű karcagi gépész felhívást tett közzé a fővárosi lapokban, amelyben a karcagi kisgazdák nevében bejelentette, hogy a bajba jutott kisgazdák január hó 7-én küldöttséggel járulnak *Bethlen István* gróf miniszterelnök elé; a küldöttséget *Gaal Gaszton* vezeti. E felhívás nyomán majdnem kétszáz kisgazda sorakozott fel a jelzett napon a parlament előtt az ország minden részéből, hogy a miniszterelnök elé járuljon küldöttségben résztvegyenek. A küldöttségljárásról azonban sehol sem tudtak; az összehívó karcagi gépész azt senkinek be nem jelentette, sőt *Gaal Gaszton* maga tiltakozott a leghatározottabban az ellen, hogy tudja és becegyezése nélkül az ő nevében küldöttségeket toborozzanak!

Szán-ügetőverseny Budapesten.

A gazdák — mikor mindez kiderült — heves szavakban fakadtak ki az összehívók ellen; néhányan azután elmentek *Hadik János* grófhhoz, az ötös bizottság elnökéhez.

Mayer János földmivélségi miniszter pedig, — aki hivatalának ablakából meglátta a felsorakozó falusi embereket — megízente, hogy szívesen látja a szegény embereket; adják elő panaszukat.

Miután ez megtörtént, *Mayer János* miniszter hangsúlyozta előttük, hogy a kormány is tisztában van azzal, milyen nehéz helyzetben van az eladósodott gazdaközönség. A kormány azért létesítette az ötösbizottságot, hogy kidolgozza a bajba jutott birtokok szanálásának módját. Továbbá a kormány rendelkezésre bocsátott körülbelül százezer pengőnyi összeget a gyors segítségére; ebből az összegből azokat a birtokokat mentik meg, amelyeknél az adósság még nem haladta túl az egész birtok értékét. A munka már folyamatban van. A kérvények és kérések oly nagy tömegben érkeznek be, hogy a százezerből valószínűleg nem lehet valamennyit kielégíteni. A kormány megfelelő időben gondoskodni kíván arról, hogy a mondott célra továbbmenő összegek is rendelkezésre álljanak, mert nemzeti érdek, hogy a falu népét a pusztulástól megmentsük és adósságaitól annyira megszabadítsuk, hogy földjét el ne veszítse.

Az árverések felfüggesztése részben pénzügyi, részben igazságügyi kérdés és meg van győződve, hogy előterjesztésére az érdekeltek miniszterek komoly megfontolás tárgyává teszik a lehetséges intézkedéseket. Nemcsak ő mint szakminiszter érzi át ennek a kérdésnek fontosságát, de *Bethlen István* gróf miniszterelnök is elsörendű kötelességének tarja, hogy megakadályozza a gazdaságok koldusbotra jutását.

A földmivélségi miniszter ezután a földbérletek kérdésével foglalkozott. Hangoztatta, hogy a bérleti szerződések a törvény védelme alatt állanak, minden olyan esetben azonban, amikor hozzá fordultak, hogy az árhanatlan következtében beállott eltulajdonosokat orvosolja, igyekezett engedékenységre rábírni a bérbeadót a bár törvényes joga nincs a beavatkozásra, de még minden egyes esetben sikerült eredményt elérni. Általános moratóriumról egyelőre a fizetések felfüggesztéséről nem lehet szó, már csak azért sem, mert az ország hitelképessége nagyrészt attól is függ, milyenek a pénzügyi viszonyok az országban és a külföldi tőke azt nézi, tud-e prosperálni valahol.

Végül a miniszter még egyszer hangsúlyozta, hogy a kormány ki fogja vezetni majd a gazdákat a bajból. A küldöttség tagjai éljenzéssel és tapsal fogadták a miniszter választását.

Bethlen István és Baltazár Dezső.

A fővárosi lapok egy részében bírádás jelent meg arról, hogy *Bethlen István* gróf miniszterelnök kibékült *Baltazár Dezső* református püspökkel. *Baltazár Dezső* püspök e közleményekre vonatkozóan a következőket jelentette ki:

— *Gróf Bethlen István miniszterelnök* ural való kibékülésünk ténye igaz. A kibékülés baráti és őszinte volt, ennél fogva feltételei nem lehetnek. Mivel megegyeztünk abban, hogy a közönség részére nem nyilatkozunk, minden közlemény, amely a kibékülésnek akár előzményeire, akár tartalmára, akár következményeire vonatkozik, önkéntes kitalálásnál nem egyéb.

Bethlen István bécsi, Károlyi Gyula genfi utja.

Károlyi Gyula gróf külügyminiszter január hó 15-én Genfbe utazik, ahol részvesz a Népszövetség ülésén. Bethlen István gróf miniszterelnök pedig január hó 26-án utazik Bécsbe, hogy viszonzozza Schöber volt kancellár budapesti látogatását.

Értekezlet a kisiparosok megsegítése ügyében.

Január hó 10-én a kereskedelemügyi minisztériumban nagyfotosságu értekezletet tartottak a kisiparosság helyzetének javításáról. Az értekezleten Bud János kereskedelemügyi miniszter elnökölt és az Egységspárt részéről Pesthy Pál elnök, Rubinek István ügyvezető elnök, Szabó Sándor alelnök, Kozma Jenő, az egységes községi párt elnöke, Usetty Béla és Désy Géza országgyűlési képviselők vettek részt. A kisipari hitel folyósításával foglalkozó intézetek képviselői is megjelentek. A tanácskozás több mint három órán át folyt és annak folyamán az Egységspárt képviselői azt a kívánságukat fejezték ki, hogy a kisiparosság mai helyzetén könnyítsenek és tegyék lehetővé, hogy könnyebben jussanak hozzá a megrendeléssel rendelkező kisiparosok a szükséges hitelekhez. Bud János miniszter az értekezleten történt megállapodás szerint a legrövidebb időn belül szakértekezletet fog tartani, hogy az érdekeltség meghallgatása után tegye meg intézkedéseit.

Január hó 14-én kezdte meg üléseit a Ház.

A képviselőház a karácsonyi szünet utáni első ülését január hó 14-én tartotta meg. A Ház munkáját a kartell törvényjavaslat tárgyalásával kezdte el.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Január 19-én agrárértekezlet kezdődik Bécsben.

Január hó 19-én Bécsben megkezdődik a közép-európai agrárkonferencia, amelyen Magyarország, Ausztria, Németország, Csehország, Svájc, Olaszország, Jugoszlávia, Románia, Lengyelország és Bulgária képviselői vesznek részt. A napirenden tiz kérdés szerepel, amelyekben az agrárváltság időszerű kérdéseiről van szó.

Szibéria

Pjestschanka-Ciat

volt hadifoglyai és azok hozzátartozói, továbbá mindenki, akit százezreknek a szibériai rabságban eltöltött sorsa érdekel, olvassák el

vitéz Garamszeghy Sándornak

a Nemzeti Színház művészenek most megjelent

Vörös Bilincs

című könyvét. Ez az első „hitelesített hadifogoly regény”, melynek bevezető sorait vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter írta.

336 oldal, 113 eredeti szibériai felvétellel. A könyv ára 5.— P.

Ezt az örökbecsű könyvet a Vasárnap előfizetől és állandó olvasól 5 pengő helyett 3 pengő 80 fillér mérsékelt árért kaphatják.

Megrendelhető a Vasárnap kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Iózsef-körút 5.

A szovjet a kereset egy részét állami bankokban akarja elhelyeztetni.

A szovjet ugy akar a sulyos pénzhiányon segíteni, hogy a lakosság keresményének egy részét állami bankokban akarja elhelyeztetni. Az állami bankbetéttel rendelkező gazdáknak nagyobb élelmiszeradagokat ígérnek, az ipari munkásság bérét pedig egyszerűen átutalják az állami bankokhoz, amely betétkönyvet ad, erre azután állami vásárlásokat folytathat a betétvő. Persze, a tehetetlen lakosság kénytelen a vagyonfosztásnak ezt az új módját el-
tűrni, mert különben nincs más választás számára, mint az éhenhalás, de, hogy mennyire félnek a lakosság ellenállásától, annak bizonyítéka az, hogy az állami mezőgazdasági teleteket puskákkal, gépfegyverekkel és lőszerrel látják el.

Venizelosz a békereviziről.

Venizelosz görög miniszterelnök legutóbb nyilatkozatot tett a görög külpolitika főbb kérdéseiről. A békereviziről szólva, kijelentette, hogy ő abban a pillanatban sikrasszall az általános revizió érdekében, mihelyt ez Európának meghozza az általános békét, de tiltakoznak a neuillyi békeszerződés bárminő megváltoztatása ellen, amely Görögország és Bulgária viszonyát rendez.

Az orosz dömping szörnyűségei.

Sydenham lord, Bombay volt főkormányzója, legutóbb az orosz bolsevizmus rémségeiről nyilatkozott. Nyilatkozatának alábbi részleteit közöljük:

— Egész Európát általános nyugtalanság rázza meg, amely a távol Keletig terjed és amelynek gyökerei Moszkvába nyulnak. A terrorral és tömeggyilkossággal dolgozó bolsevista gonosztevő szervezet semmitől sem riad vissza. A szovjet a dömping név alatt ismert rombolást is gonosz tervei érdekében kezdte meg. E veszedelmes aknamunkára a szovjet gondosan felkészült. Oroszországban megtelepedett idegen cégektől rengeteg értékű vállalatokat raboltak el, a kényszermunka bevezetésével megszabadultak a személyzeti költségektől és így a tömegfogyasztási cikkeket oly áron csínálhatják, amelyek kiszolgáltatják nekik a piacokat.

— A forradalom elején a földmivészeket és kigazdákat azzal próbálta megnyerni a szovjeturalom, hogy földet ígért nekik; később a nyers erőszak egyszerűen közös termelésű, szovjetbirtokká alakította át a gazdák földjeit. Ehhez hasonló gázság az is, hogy az orosz néptől a szovjetkormány most az élelmiszereket is elrabolja, hogy ezeket az élelmiszereket is külföldre vihesse és az élelmiszerekért kapott pénzt arra pocskolhassa, hogy külföldi országok népét pénzzel megmételjezni próbálja.

— Az északi nagy erdőségeken a szovjet százharmincezer borzalmas rabszolgasorsban tengődő politikai fogollyal termeltet fát. Ezek a foglyok minden fizetés nélkül dolgoznak, éheznek és embertelen óreik tetszés szerint lóhetik le őket. Az általuk kitermelt fa nagy részét Angliába hozzák be a civilizált országokkal folytatott törvényes kereskedelem kárára. A szovjeturalomnak kényszermunkával előállított egyéb rendkívül olcsó cikkei is mindenhova eljutnak, sőt néha egyenesen a forradalmi propaganda közvetítésére szolgálnak. Most a szovjeturalom erőszakos módon akarja hatalmasra fejleszteni az iparát, hogy Oroszország iparosításának a befejezésével, néhány év múlva rendkívül olcsó árucikkeivel áruzza el az egész világot, ezáltal mindenütt általános munkanélküliséget és politikai forrongásokat okozva, a világorradalom melegágyának előkészítésére.

— Nem volna nehéz ezt az ördögi tervet meghiusítani. Az ipari államok kormányainak lassan kinyílik a szemük. Együttes módszerrel Európa államai mégis csak összefoghatnak és saját bőrtönébe fullaszthatják a gonosz szovjeturalmat.

Budapestten elfogták a „Vörös Ujság” volt szerkesztőjét.

A vörös cseka két tagja is furokra került.

Budapest kitünő rendőrsége és a vidék nagyszerű őrsége a napokban ismét magyaránnyu kommunista szervezkedésről rántotta le leplet és pompás fogást csinált: elfogta Révai Józsefet, aki a kommunista uralom alatt hírhedtté vált „Vörös Ujság” szerkesztette.

A budapesti rendőrség politikai nyomozó főcsoportja már hetekkel ezelőtt megállapította, hogy a fővárosban ismét kommunista szervezkedés folyik s az elfogott Földes Pál kommunista gyárigazgató helyett új vezér állt a kommunista összeesküvés élére. A nyomozás során a rendőrség megtudta, hogy az orosz bolsevisták Révai Józsefet, a „Vörös Ujság” volt szerkesztőjét küldték Budapestre a kommunista lázadás megszervezésére. Révai, Sommer Jenő néven jött Budapestre, miután utlevél nélkül átszökött Ausztriából Magyarországra. A kommunista vezér Budán, a Karácsonyi-utcában szobát bérelt és azonnal összekötöttesbe lépett a budapesti kommunistákkal. Révaival egyidőben még két kommunistavezér érkezett Budapestre, ezek egyenesen Moszkvából jöttek. Az egyik Görög István huszonhárom éves vasmunkás, a másik Gajdos János huszonkét éves asztalos. Mindkettőjüknek apja nagy szerepet játszott a magyarországi kommunista diktatúrában s súlyos bűncselekmények miatt az egyiket tiz, a másikat pedig tizenötévi fegyházra ítélték, de később a fogolyesereakció során kiadták őket a szovjetnek. Görög és Gajdos mint serdülő gyerekek kerültek Oroszországba szüleikkel és ott neveltek beléjük a kommunista eszméket. Mindkét fiatalember a vörös titkosrendőrség, a borzalnashírű cseka szolgálatában állott. A szovjet Gajdos János és Görög Istvánt azzal az utasítással küldte Budapestre, hogy ellenőrizzék a kommunistamozgalom résztvevőit, s ha valaki nem

teljesíti a vörösök parancsát, szó nélkül tegyék el láb alól.

A rendőrség hetekig tartó nyomozás után szedte össze azokat az adatokat, amelynek az alapján január hó 5-én rajtaütött a kommunista társaságon és a kommunista szervezkedés vezetőit, Révai Józseffel együtt elfogta. Révai Józseffel együtt Görög István, Gajdos János, továbbá Kolozsi László kereskedősegéd, Kiszeli Miklós mintakészítő, Hlinka József kereskedősegéd és Lampics János cipészsegéd jutottak a rendőrség kezére. Révainak és szerződötetett kommunista társainak tanuallomásaiból kiderült, hogy az új összeesküvés során a vidék társadalmát akarták felhasználni a kommunista fölforgatás céljára. Elsősorban is a földmunkásságot akarták megszervezni, s az ő munkájuk nyomán keletkeztek szerte a vidéken azok a kommunista mozgolódások, amelyeket a rendőrség legutóbb egymásután leleplezett.

A detektívek alapos házkutatást tartottak a kommunisták lakásán s a talált iratokból kiderült, hogy Révai József egyenesen Kun Béla utasítására jött Magyarországra, ahol feladata lett volna a magyar földművelő-társadalomnak kommunistává tétele.

Az elfogott kommunistákat a rendőrség őrizetbe helyezte s Révai Józsefet, a banda vezetőjét, nemcsak a most leleplezett kommunista szervezkedés miatt, hanem a kommunizmus alatt elkövetett bűncselekményei miatt is felelősségre vonják. A „Vörös Ujság” hírhedt szerkesztője tehát most mindazért a sok súlyos büntetért is felel, melyet a kommunizmus alatt elkövetett.

A rendőrség a szervezkedéssel kapcsolatban a vezetőknél kívül még husz gyanus embert állított elő a főkapitányásra.

A fertőszergényi földhözjuttatottak sérelme.

Kar Antal előfizetünk, a fertőszergényi földhözjuttatottak nevében levelet intézett hozzánk, melyben a földreformföldek árának helytelen megállapítását teszi szórá. Levelet az alábbiakban ismertettük:

„Mi fertőszergényi lakosok a földreformról és a földnek helytelen örökár megállapításáról akarjuk panaszainkat feltárni. Először is a földbirtokreformról szólnunk. Nálunk az Esterházy-uradalomnak volt körülbelül 350 katasztrális holdja, mely ki lett osztva. A mi határunkból először kielégítették Fertőendrédet, s azután Agyagost, nekünk szergényieknek már nem is lett elég, ami megmaradt. Nekünk a süttőri határból adtak hozzá még 72 holdat, míg a falu mellett levő 70 holdas parcellát Agyagosnak adták, mely nincs távolabb, mint Szergény, mert hisz a két falu csaknem összeépült, azóta ugyesítve is van Agyagosszergény névvel. Ebbe nem akartunk megnyugodni, mentünk a képviselőnkhez, ügyvédet fogadtunk, de mire valamit elértek volna, megjött az OFB-től az ítélet, nekünk meg azt mondták, mire tiz év letelik, ugyanis változások lesznek.

Az osztzkodásnál a főbíró ur azt mondta, első a rokkantak, azután a nincstelének. De nincstelének voltak azok is, akik még nem örökölték, de az apjuknak volt 25 hold földje, volt három fia és három lánya, az már kapott egy holdat, mert a törpebirtokot öt holdban állapították meg. Nálunk nagyon földéhes volt a nép, mindenki a törpebirtokosok között akart lenni, hogy egy kicsit többet kapjon. Mi, akik részint Amerikában, vagy itthon az uradalomban nehéz munkával egy emberöltőn át kerestünk egy hold földet, kaptunk hozzá 3—4 holdat, de a falutól öt kilométerre levő süttőri határból.

Ez a föld 1918-ban lett feltörve, addig rét volt. Mi az uradalomtól kivettük bérbe, az uradalom úgy adta ki, hogy fel kell törni. Mint rétek 22—27 volt a kataszteri tiszta jövedelme. Az uradalom nem jelentette be, hogy a művelési ág meg van változtatva s nekünk olyan magas árat kellett volna fizetni már mint bért is, hogy a földhöz hozzá sem nyúltunk. És akkor egy vegyes bizottság szállt ki, mely megállapította, hogy igenis a rokkantak és nincstelének földje többet ér és megállapította a bért egysegesen 195 kg. búzában.

Az örökár újra kataszter után lett megállapítva, a miénk pedig olyan magas, hogy, én, a levélíró, 1929-ben a süttőri határban, amelynek 27-es a katasztere, fizettem késedelmi kamat nélkül 83 pengő 80 fillért, adót 17 pengő 70 fillért, összesen 101 pengő 50 fillért. 1930-ban a törlesztésnél a különbség, az adó pedig a fele.

Minálunk a helyszini szemle volna fontos, mert az Ikva és Kardos-ér között van a terület. Míg e folyók nem voltak szabályozva, addig 2. osztályú rétek voltak. Mikor a folyókat megsabályozták, évről-évre rosszabbak lettek és az uradalom nekünk adta bérbe, hogy törjük fel. Mi megtettük és úgy használtuk 1923-ig, amikor ki lett újra osztva mint reformföld. Mint már említettem, az uradalom nem jelentette be a művelési ág megváltozását és mi jöttünk rá az adóról és mi jelentettük be. A vizsgálat 4. osztályú földnek minősítette e területet. Az adót eszerint is fizetjük.

De most itt van a mi sérelmünk. Mi 4. osztályú földet kaptunk és fizettünk 2. osztályú rétet. Mert egy rendelet kimondja, hogy a földreform után történt leszállítások nem vehetők figyelembe. Mi miért fizessünk rétet, mikor

földet kaptunk? Látjuk a kormánynak jóakarátát, most is tett engedményt, de kár olyan földről, ami ugyanis megéri. A mienknek a távolsága is ront az értéken, mert a jó gazda azt tartja, hogy a közelebb levő föld mégannyit ér. Pedig a mienk kötetlen tőzegtalaj, amelynek kell ötven év, mire természetes föld lesz. Mig máshol még meg sem látni a dért, addig itt már olyan fehér, mint a lepedő, a gabonanemű kifagy. Tavasszal a szelek a fagy által megporhanyított földet felkapják és elviszik; valószínűsége van, mint a Szaharán. Amit a fagy meghagy, azt elviszi a szél. 1928 és 1929-ben elfogyott minden rozs. Buza-ocsu terem, úgy, hogy míg bérbe használtuk, az uradalom el sem fogadta búzabér fejében az ott termett búzát.

A rokkantak, nincstelenség fölője már régi feltörés és katasztere 10—13—16. A Vasárnapban olvastuk, hogy Temesváry képviselő ur kikelt a makacsok ellen. Igaza is van. Mi örömmel megfizetjük a megfelelő árat, de ez nem az, mert ha árverésre kerülne a sor, most nem adnának érte nem 1500 pengőt, de 500-at sem.

A fertőszergényiek nevében:

Kar Antal.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A gyümölcsfák vánkospénésze.

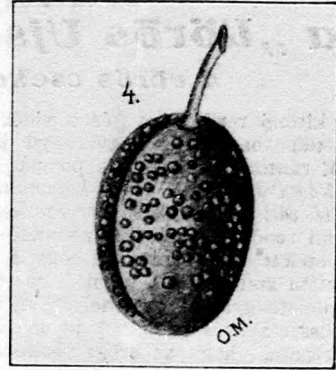
(Monilia betegségek).

Irta: Olgay Miklós.

Az őszi folyamán, lombhullás után, gyümölcsfáink tüzetes vizsgálásakor gyakran találunk még fán maradó elszáradt leveleket, virágrészeket és rothadásnak induló gyümölcsöket. Ezeknek semmi különösebb jelentőséget sem szoktunk tulajdonítani, sőt talán természetesnek is vesszük. Pedig egy veszedelmes gyümölcsfapusztítóval, a Moniliával (gyümölcsfák vánkospénésze), állunk itt szemben.

A gyümölcsfáink Monilia-betegségét három penész-szervezet okozza. Ezek a fertőzés módjában és a kártétel lefolyásában hasonlóan viselkednek, sőt az ellenük való védekezés is azonos, így együttesen tárgyalhatók.

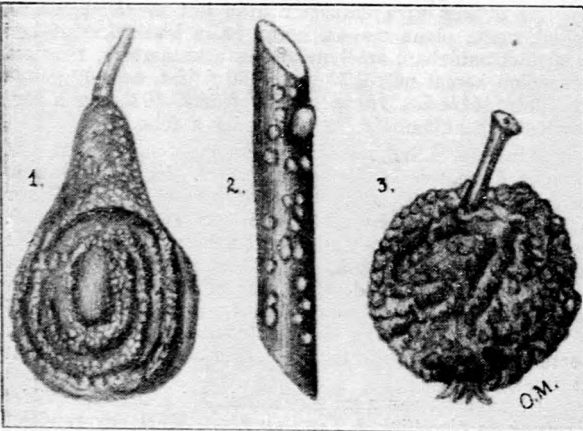
A Monilia gyümölcsfáink közül megtámadja a körte-, alma-, kajszinbarack-, őszibarack-, szilva- és cseresznye-

Monilia-pénész kivirágzása szilván (4. ábra).

fát. A kártétel szempontjából mint csucsszáradás (virág-, lomb- és ágszáradás) és gyümölcs vánkospénész jelentkezik. A csucsszáradás megindulása a következő módon történik. Tavasszal (március és április) az előző évben fertőzött ágak elhalt barnásfekete törzsrészen sűrűn előtörő fehéres-szürke penészvánkoscák jelentkeznek. Ezen korai penészvánkoscokon képződő betegségszerű csírák indítják meg a fertőzést. Amint a virágok kifakadnak, a bibére kerülnek a Monilia betegség csirái, abba belehatolnak, minek következtében a bibe elhal. A Monilia a bibéből gyorsan tovább hatol és az egész virágot elpusztítja. A virágszáradás oly gyorsan megy végbe, hogy gyakran azt a látszatot kelti, mintha a virágok fagykártól szenvedtek volna. A viráglevélkék, amelyek először hervadtan csüngnek, gyorsan elszáradnak, le azonban nem hullanak, hanem összezúgorodnak ép úgy, mint a virágkocsányok és az őszi folyamán, gyakran az egész télen át függve maradnak, úgy, hogy a betegség egész éven át felismerhető. A betegség nemcsak a virágra szorítkozik, hanem ezekből a fiatal hajtásokra és innen az ezekből keletkező levelekre is áttérjed. Ezáltal olyan képet kapunk, melyet általában csucsszáradásnak jelölhetünk. A fertőzés után egy vagy két héttel a beteg virágokon, levéneleken szürke szemölcsöszerű penészvánkoscák tűnnek elő, amelyek a körte- és almafánál gombostüfej nagyságúak, míg a cseresznye-, szilva-, és barackfáknál ezeknél kisebbek. Ezek a penészvánkoscokon jelennek meg a Monilia nyári szaporodási csirái, melyek újabb fertőzéseket képesek előidézni. A virág- és csucsszáradás erős fellépése nemcsak az évi termésképzést teszi tönkre, hanem a továbbfejlődést is jelentékenyen megakasztja. Sok esetben a fa pusztulására vezet, amely a meggyénél és a kajszinbaracknál a leggyakoribb, de a cseresznyénél, őszibaracknál, szilvánál, alma- és körténél sincs kizárva.

Csucsszáradáson kívül ugyanaz a kártévő gyümölcsrothadást is idéz elő. Megtámadja a félig érett és érett gyümölcsöket. A rothadó foltok fakult vagy barnaszinűek. Ezek egy kis idő múlva elszórtan vagy gyűrű alakban apró penészvánkoscák jelennek meg, amelyek okozójuk fajtája szerint fehér, szürke, majd sárgaszínűek. A cseresznye, szilva, kajszin- és őszibarack gyümölcsén a penészvánkoscák elszórtak, míg a körte és alma gyümölcsökön gyűrűalakuak. Hogy a rothadás hogyan hat, azokon a helyeken látható, hol a gyümölcsök tömötten lógnak. A gyümölcsök egyike rothadásnak indul, az érintkezési felületen a rothadás a következő gyümölcsre megy át, úgy, hogy gyakran az egész rothadó gyümölcs-gomolyok összefüggnek. A gyümölcsrothadás azonban nem mindig lép fel ebben az alakban, hanem különösen az almánál, mint fekete rothadás is jelentkezik. A rothadó gyümölcsök ebben az esetben sötét színeződnek, csakhamar fénylő sötétfekete színt kapnak és össze-

Monilia-pénész kivirágzása körtén (1. ábra) és ágrészen (2. ábra). Mumiává aszalódott alma (3. ábra).

szugorodnak. A megtámadott gyümölcsök egy része elhullik és a földön elpusztul, másik része azonban függve marad és a fán mumiává aszalódik össze, amelyek csak a következő tavasszal hullanak le.

A penész legfeltűnőbb a rothadó gyümölcsökön, melyeken a fonalak sűrű csoportokban törnek elő. Ezek a fonalak szaporodási csirákat fűznek le. A csirákat, rovar, szél, eső és lecsepegő harmatcseppek tova viszik. Ha ezek az időjárási viszonyok (jégverés, vihar) és rovarragás által a fán, leveleken, gyümölcsön okozott sebekre kerülnek, csiráznak, penészszálatokat bocsátanak ezekbe, azt behálózzák és elpusztítják. Tavasszal a penészszálat az előző évben fertőzött virágokból a virágkocsányokon keresztül az ágakba nőnek. Az ágak felületén, nedves időjárás esetén, a penész létre hozza a fent említett termésvánkosokat, amelyek a tavaszi virág- és lombfertőzést ismét megindítják.

A betegség csirák roppant nagy száma, megmagyarázza, hogy úgy a csucsszáradás, mint a gyümölcsrothadás, könnyen járványos jelleget ölthet. Hogy nem minden évben lép fel egyformán, az az időjárási viszonyokkal van összefüggésben. Minél szárazabb időjárás mellett és minél gyorsabban történik a virágzás, annál rövidebb idő esik a fertőzésre és így annál kevésbé kiterjedten lép fel a betegség. Ha azonban a virágzás hideg időjárás miatt sokáig tart, akkor a fertőzési veszély nagyobb. Ezért van az, hogy az első Monilia-fertőzést oly gyakran fagykárnak tekintik, egy pontosabb vizsgálat azonban, vagy további elharapódzása megmutatja a megbetegedés igazi okát.

A penészvánkosokan keletkezett szaporodási csirák kivül a Moniliának van még egy másik termelési formája is, amely csak a gyümölcsmumiákban lép fel. Ha a mumiák egy télen át a fán csüngve maradtak és ezáltal megmenekültek a talajon való elrothadástól, oly keményekké változnak, hogy egy másik telet is kibírnak anélkül, hogy teljesen elbomlanának. Azután lassan nedvességet vesznek ismét magukba és a második tavasszal serlegtermések jönnek ki belőlük, amelyek kicsiny tölcselaterum képződő kalapos gombákra emlékeztetnek. E gombatermek tölcsérszerű mélyedésükben betegségi csirákat létesítenek, ezek a fa virágzása idejére kiszóródnak és éppen úgy, mint a penészvánkosokan képződő csirák, a virágon és a fa sebhelyein fertőzést idéznek elő.

Védekezés: A Monilia okozta csucsszáradás és a gyümölcsrothadásra nézve azonosak a védekezési módok, mivel mind a két jelenség okozatilag összefügg. 1. Lehetőleg mindent tartsunk távol a fáktól, ami a fiatal hajtásokon és gyümölcsökön sebet idéz elő. Ide tartoznak a darazsak és más, a gyümölcsöket és ágakat károsító rovarok, valamint a hajtás- és gyümölcsvarasodás. 2. Minden elhervadt virágot és levélhajtást szedjük le a fáról! Ez lehetőleg idejében történjék, hogy ezeken ne képződhessenek Monilia-csirák. Mivel ezek tavasszal a zöld lombok közt könnyen felismerhetők barna szineződésük miatt, a védekezési szabály könnyen keresztülvihető. 3. Rothadó gyümölcsöt hasonlóan idejében el kell távolítani, a földre esettet felszedni és megsemmisíteni. Nem szabad például komposzttelepre vinni. Az ilyen helyeket ugyanis különféle bogarak, darazsak keresik fel és a betegségi csirákat ismét visszavihetik a fán levő egészséges gyümölcsökre. Ha állatokkal (disznó) fel nem etethetjük, vagy másként nem értékesíthetjük az ilyen gyümölcsöt, akkor e célra ásott gödörbe tessük el. 4. Lombhullás után a fán maradó gyümölcsmumiákat eltávolítandók; a betegnek mutatózó, elszáradt ágak levágandók 4—5 ujni egészséges résszel, mert a penészszálat ide is bevonulnak. A mumiákat mélyen elássuk, mert így a Monilia pusztulása gyorsan végbemegy. A száraz ágakat elégetéssel tehetjük ártalmatlanná. A fa koronájának tisztogatása után a korona terjedelmében mélyen leforgatjuk a talajt, miáltal a Monilia a föld mélyébe kerül és

ártalmatlanná tesszük. 5. Permetezésül a bordói lé használatát ajánlatos. Az első permetezés virágzás és lombfakadás előtt 2 százalékos keverékkel, a második közvetlenül a virágzás után 1 százalékos permeteggel, a harmadik szintén 1 százalékosal történjék, mikor a gyümölcs mogyoró nagyságot ér el, s végre negyedszer 1 százalékosal 2—3 héttel később. A permetezés erős napfényben déli 11 és 3 óra között ne történjék, mert megperzseljük a leveleket. Különösen a barackfáknál ügyeljünk erre, mert ezek nagyon kényesek. A permetegyet a fára finom harmatszerűen permetezzük. Ha a permetezésre közvetlenül eső jött, a permetezést utána meg kell ismételni, minthogy az eső a permetegyet lemossa.

Jövedelmező-e a zabtermesztés?

Erre a kérdésre a ma sötétben látó gazda rendszerint határozott „nem”-mel felel. Igaza is van, ha a zabot a régi, általánosan elterjedt rendszer szerint kezeli és gondolja. Vagyis, ha a legsoványabb, az istállótrágyától legtávolabb eső, a legkisebb gondnal előkészített földjébe silány fajtát vet, abból is silány minőségű magot használ, a vetéssel megkésik, különösen pedig, ha nem használ alája műtrágyát. Ezek a hibák együttesen eredményezték a folyó évben is, hogy a száz holdasnál kisebb gazdák csak 4.99 q, a nagyobbak pedig 5.43 q zabot arattak, amely csekély mennyiség nemhogy hasznót adhatott volna, hanem határozottan ráfizetéssel járt.

Ha azonban a gazda az értékes magyar nemesített zabfajták közül választja ki a viszonyai közt legjobban bevált és azt gondosan előkészített talajba veti, több métermázsával fokozza a termést. Ezáltal a búzával jelenleg egyenlő, vagy annál is magasabb áru zab termesztése egy csapásra jövedelmezővé válik.

Természetes azonban, hogy a bőtermő, nemesített zabfajtáknak egy kicsit kedvezni kell, vagyis jól előkészített földbe, jókor kell vetni. Nem szabad számításon kívül hagyni, hogy a zabföld rendszerint messze esik az istállótrágyától és így táplálékanyagpótlást követel. Talaját legalább szuperfoszfáttal kell megtrágyázni, amit a zab nagyon bő terméssel, még a mai alacsony zabárak mellett is hasznóhajtóan hálál meg. A szuperfoszfátzás különösen abban az esetben lesz hasznóhajtó, ha kombinált vetőgéppel sorba adunk kat. holdanként 80—100 kg. szuperfoszfátot, mert így kevesebb műtrágyával, tehát kevesebb kiadással szinte nagyobb eredményt érünk el, mint a szórva adott 150 kg.-mal. Ha nem volna kombinált vetőgépünk, úgy ugyanakkora hatás elérésére még az ősszel, vagy a tél folyamán, legkésőbb a tavaszi fogsolás előtt kell 150 kg. szuperfoszfátot szórva alkalmazni. Nagyon kizsárolt talajokon a szuperfoszfát mellett 80—100 kg. mézsnitrogént is okvetlenül kell alkalmazni, mert enélkül a szuperfoszfát is hatástalan marad. (—csy.)

Jegy nélkül nézhet mozielőadást

ha PATHÉ BABY
veitőgépet vásárol!

Könnyű kezelés, éghetetlen filmek.
Kapható minden fényképzési szaküzletben.
Kérjen árlapot és műsorjegyzéket.

PATHÉ BABY vezérképviselő,
Budapest, VII., Akácfa-ucca 6. sz.
Telefon: József 431—95.

Kettős termelés.

A mai nehéz gazdasági viszonyok hova-tovább kényszerítik a gazdát, hogy ahol csak lehetséges, kettős termelést üzzön és ilyen módon is megkísérelje gazdaságának jövedelmezőségét fokozni.

A takarmányrozs, őszi takarmánykeverékek, a zabos búkköny, repce, stb., rendszerint olyan korán kerülnek le a talajról, hogy a gazda bizonyos feltételek mellett helyesen cselekszik, ha az utánuk következő, többnyire őszi kalászos elvetési idejéig kihasználja, a különben pihe-nésre kárhozott földet és azon rövid tenyészidejű, a nyári szárazságot jól bíró, igénytelen növényeket termel. A kettős termelésnek azonban feltétele, hogy ezzel a kettős rendszerű termeléssel ne zsaroljuk ki a talajt, különben az utána következő növény fogja azt megsínyleni. Ezért kell a termelendő növényféléseget a talaj minőségének és a szokásos nyári időjárásnak megfelelően, úgy kiválasztani, hogy az ne menjen a termelés rovására. Kettős termelés esetén a másodtermés elvetése előtt a talajt lehetőleg jól át kell trágyázni, hogy így friss istállótrágyába vessük azt. A másodtermény lekerülte után pedig az őszi vetés, rendszerint kalászos alá, okvetlenül alkalmazunk szuperfoszfátot, mert csak így lesz sikeres és bizonyosan hasznosító a kettős termelés. Ha sem módunk, sem időnk nincs arra, hogy a megfelelő trágyázást a földnek megadjuk, akkor ne is próbálkozzunk kettős termeléssel, mert az csak megszarolja a földet és amit megnyerünk a másodterményben, azt elveszítjük a megfogyatkozott tápanyagu talajon termelt kalászos csevény termésén. Ha a közbeeső másodtermés nem kapott istállótrágyát, akkor az utána következő őszi kalászos alá a szuperfoszfát mellett méznitrogént is kell adni, különben a talaj nitrogénhiánya miatt nem lesz kielégítő a termés.

A kettős termelésnél leginkább a esalamádé, a mohar, a köles, a fehérmustár, a pohánka, a tarlórépa, stb., jöhetnek számításba mint másodnövények. Hogy ezek közül melyiket vessük, azt legcélszerűbben a helyi tapasztalatok alapján, kísérletekkel állapíthatjuk meg. (—csy.)

Apró jótanácsok.

A téli idő, a korán leszálló este megérdemelt, nagyobb pihenőt enged a falu, illetőleg a tanévvilág népének. Ilyenkor ráér a gazda olvasni, lelkét mivelni és tudását öregbíteni. Használjuk ki erre a téli estét! A gazdasági élet mai viharában a kiscgazda is csak akkor tud helytállni, ha szakit az ősdi felfogásokkal és szokásokkal, tanul, új utakat és módokat próbál ki és így a haladás útjára tér. Vannak már olcsó, népszerűen megírt gazdasági könyveink, melyekből a gazda sok újdósot tanulhat.

Magtári készleteinket időnkint forgassuk meg, lapátoljuk át. Hozzáfoghatunk a tavaszi vetőmagvak előkészítéséhez, rostálásához és triőrözéséhez is.

A legfárasabb istálló gyakori szellőztetés mellett se tud nyújtani állatainak olyan egészséges, tiszta, friss levegőt, mint a szabad tér. Ezért minden derűs téli napon a déli órákban engedjük ki állatainkat az udvarra vagy a kifutókba és itt adjunk alkalmat nekik némi mozgásra is!

Az istálló fala száraz legyen! Ha a fal nedves, akkor rajta penészgombák és baktériumok szaporodnak el és gázalaku termékeikkel dohossá teszik az istálló levegőjét. A nedves falról a víz állandóan párolog, mi sok meleget emészt fel. Ezért a fal mellett álló állatok gyakran meghűlnek és ha az istállóban fertőző betegség üti fel fejét, rendszerint először a nedves fal mellett állók kapják meg.

Az araszoló hernyók mérhetetlen károkat okoztak a múlt évi gyümölcstermésben. Ezért a fára felkuszó szárnyatlan nöstényeit irtani kell! Ennek érdekében a fák törzsére kötözzenek kőtőzű heryő-fogó öveket állandóan figyeljük! Ha a ragadós enyvfelülete beszáradna, vagy tele lenne a megfogyott pillék hulláival, keverjük fel az enyvet, hogy az fogásra megint alkalmas, ragadós felületű legyen. Fontos továbbá, hogy a heryő-fészkeket és a fára száradt gyümölcsöket (mumiákat) a fáról leszedjük és még a helyszínén elégessük. A fák alatt levő száraz leveleket ássuk be a földbe, vagy összegereblyézzük elégessük el, hogy így többek közt a szilva vörös foltosságát előidéző gombát és a szilva zöld-hullását okozó poloskaszagú levélvarázs álcáját idejében elpusztíthassuk.

A pinceben most már okvetlenül el kell végezni az első lefejtést, ha ez bármely okból eddig nem történt volna meg. Az új boroknál a fejtés után az erjesztőkészülékre már nincs szükség. A hordókat most már akonakkal lehet elátni. Nagy hideg esetén a pinceablakokat tanácsos szalmástrágyával be-rakni.

A nagy károkat okozó lótevők összefogása céljából ássuk most földet mélységű, de egyébként keskeny árkokat a kertünkbe és ezeket töltsük meg friss lótrágyával. A tél folyamán a lótevők ide a megre fognak húzódni. Tavasszal itt majd százával ölhetjük meg őket.

Több faluszövetségi fiók gazdasági népkönyvtárat kapott.

A gazdasági népkönyvtár akciója során a *Faluszövetség* központjának közbenjárására a m. kir. földművelésügyi miniszter a következő fiókszövetségeknek adományozott egy-egy 110 kötetből álló gazdasági népkönyvtárat: *Somlóvásárhely, Tiszakürt-Priblat, Furta, Tiszasüly-Valljontep, Szomoly, Somoskő-ujfal, Zsadány, Hort, Szihalom, Adony, Hajduböszörmény-Boda, Igric, Cserépfalu, Tiszaug, Kirva, Csév, Szakály, Tinnye, Dióberény, Gindicsalád, Nagysimonyi, Üllő, Bakonytamási, Kisoroszi, Penc, Bag, Bátya; azonkívül Szécsényhalászi Népkör, Szabadhatványi Polgári Olvasó- és Dalkör, mint a Faluszövetség fiókja és Nagymágyári Gazdakör.*

A földművelésügyi miniszter e könyvtárak adományozásáról külön rendeletben értesíti a fiókszövetségek vezetőit. A Szövetség a maga részéről külön is felkéri a fiókszövetségek elnökségét arra, hogy a rendeletben foglaltaknak pontosan feleljenek meg; különösen a könyvtárkezelési szabályzatokat pontosan töltsék ki és azt haladéktalanul küldjék el a földművelésügyi miniszter címére. Amennyiben a kitöltött és szabályszerűen aláírt könyvtárkezelési szabályzatok nem érkeznek vissza egy hónapon belül az illetékes miniszteri ügyosztályhoz, akkor a könyvtárat más egyesületnek adományozzák.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

A Fiedler-lengyár sorsa.

Jelentettük már, hogy a *Fiedler-féle lenipári koncern* válságba került. Nem tudta fizetni az Ipari Jelzálogintézetlél kapott hosszulejáratu kölcsönének esedékes annuitását, mire az intézet a vállalat üzemeit zárlat alá vette. Tekintettel arra, hogy a földművelésügyi kormány ezen a vállalaton keresztül igyekezett a lentermelést a mezőgazdaságban fokozni s mert a gyár egész üzeme valójában a mezőgazdasági termelésre van alapítva, a *koncern további sorsa nem közömbös a gazdáknak sem.* Különbféle akciók vannak folyamatban, amelyek a vállalat ügyeinek rendezését és az üzemek fenntartását célozzák. Ugy látszik, sikerül a kibontakozás módját megtalálni. Komárom megye kisközigyűlésén ugyanis szóba került a Fiedler-gyár sorsa — itt van a koncern legnagyobb telepe — és az elnöklő főispán közölte, hogy a *gyárban a munka folyik, a jövő tekintetében aggodalomra ok nincs, mert a pénzügyminiszter és kereskedelmi miniszter kijelentették, hogy a gyárat az általános gazdasági válságból folyó nehézségeken átsegítik.*

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Pályázat kertmunkásképző iskolába.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara „Purgly Emil mintagyümölcsöse és gyümölcstermelési kísérleti telepén” a földmivelségi minisztérium támogatásával létesített kertmunkásképző iskolában 14 kertmunkás felvételére pályázatot hirdet. Az iskola tartama két év és a tanrend úgy van megállapítva, hogy tavasszal, nyáron és ősszel a gyakorlati, míg a téli hónapokban az elméleti kiképzés folyik. Az iskolát sikerrel végeztek nagyobb gazdaságokban (kertészetekben, gyümölcsösökben) való elhelyezését a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elősegíteni igyekszik. A növendékek részére lakást, fűtést, világítást, mosást és ételmezést az iskola ingyen nyújt s ezenkívül a növendékek havi 12 pengő zsebpénzt kapnak, mely összegből 4 pengő visszatartatik és az iskola elvégzése után egy összegben kerül kifizetésre. Ágyneműt szintén az iskola ad. Felvételi kellek: a) 17—24 éves életkor. b) Igazolvány arról, hogy a folyamodó kizárólag földmivéléssel vagy kerti (esetleg szőlészeti) munkákkal foglalkozott. c) Munkára teljesen alkalmas, tökéletesen ép és erős testalkat. d) Erkölcsei, valamint nőtleniségi bizonyítvány. e) Az elemi iskola 4 osztályának elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány. Akik katonai szolgálatot igazolnak, a felvételnél előnyben részesülnek. A fenti okmányokkal felszerelt kérvények a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarához (Kecskemét, Rákóczi-ut 17—19. sz.) 1931 február hó 1-ig nyújtandók be. A felvett növendékek március hó 1-én tartoznak jelentkezni, amely alkalommal a mezőgazdasági munkások részére előírt munkaközyvet tartoznak a kertmunkás iskola vezetőjének átadni.

Ezidén nem lesz magyar-német gazdasági csereakció.

A Magyar Gazdaságszövetség által kezdeményezett s immár hét éven keresztül sikerrel rendezett magyar-német gazdasági csereakció a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel elmarad. A csereakcióban való részvétel ugyanis az utazási költségeken kívül a fluk felruházásával és egyéb mellék költségekkel a szülőkre a mostani nehéz viszonyokkal arányban nem álló terheket jelentene. A Magyar Gazdaságszövetség a volt magyar csereakciókkal az eddigi meleg kapcsolatot továbbra is ápolni fogja. Amint pedig a viszonyok javulni fognak, a Szövetség ismét megrendezi a gazdasági csereakciót.

A magyar bort nem engedik be Csehszországba.

A magyar cseh vámviszályt megérinti a magyar bor is. A magyar borra vonatkozó kedvezmények megszűntek már hetekkel ezelőtt és most rendalet jelent meg csehslavák részről, amely külön engedélyhez köti a magyar bor bevitelét. A vám-tételeken felül a bor értékének félszázalékát kezelési költség címén kell külön megfizetni. Ilyenformán a magyar bor exportálása cseh-szlavok területre szinte lehetetlenné válik.

Nem bírják fizetni a földbérletet a ceglédi gazdák.

A ceglédi földbérlet gazdák értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a terményárak nagyarányú olcsóbbodása miatt a földhaszonbérlet csökkentését kérik. Mozgalmuk sikere érdekében a földmivelségi kormányhoz fordulnak támogatásért.

A kaposvári kamara kertgazdasága bérbeadó.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara 7 kat. hold kertgazdasága, 4 kat. hold gyümölcsösrel, 1½ kat. hold szőlővel, 1½ kat. hold belsővel — díszkert és üres terület — 2 szobából és melléképületekből álló lakásból, istállóból és baromfi-házból álló új épületekkel és 100 családra alkalmas, jelenleg 18 családból álló méhkassal azonnal bérbeadó. A gyümölcsös több, mint kétezer darab különböző, válogatott fajtájú, jókora termő nemes gyümölcsfával van betelepítve, a szőlő legjobb termőfajtaiban, fele bor-, fele válogatott fajtájú csemeszőlővel. A belső rész része rendkívül alkalmas bolgár rendszerű konyhakertészetre, ellátva e célra szívó-nyomó kútfelszereléssel és víztartánnyal. Az egész terület 2 méter magas erős drótfonattal van bekerítve. A kertgazdaság közvetlen Kaposvár mellett, kitűnő művelés alatt áll. Érdeklődők ajánlattal forduljanak az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgató-ságához, Kaposvár, Németh István-utca 23. szám alá.

Nemesített báránypórkivitelünk nagyszerű fejlődése.

1926-ban Magyarország kidolgozott prémkivitele a nyul-szőr leszámlálásával mindössze 500 métermázsát tett ki. Ennek a mennyiségnek az értéke mintegy 140.000 pengő körül mozgott. A báránypórkivitel, nemesítés, kikészítés azóta mind tökéletes-sébe fejlődött és ma ez az iparág kivitelünkben rendkívül fontos szerepet játszik. A nemesített báránypórkivitel 1927-ben indult meg, de ebben az első évben alig érte el a háromnegyedmillió pengő értéket. 1928-ban a kivitel már közel hárommillió pengő

tett ki. Az 1930. év folyamán a kivitel meghaladta a 20 millió pengőt, ami olyan eredmény, amely egyenesen bámulatraméltó. A magyar nemesített báránypórkivitel értéke meghaladja liszt-, cukor- és malátakivitelünk együttes összegét. Egyébként szlcsiparunk is figyelemreméltó munkát fejtett ki, mert nemesített báránypórkivitel teljesen elkészített árukat több, mint kétfélmillió pengő értékben szállított ki, főként Nagybritanniába.

A cukorrépatermelők országos gyűlése.

A Cukorrépatermelők Országos Szövetsége az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel és az Országos Mezőgazdasági Kamarával egyetértésben január hó 18-án, vasárnap délelőtt tíz órakor a Köztelek nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) cukorrépatermelői országos értekezletet tart. Az országos gyűlés egybehívását az a körülmény tette szülékessé, hogy a cukorrépatermelők fogadásának utolsó időszakában a termelők megismerjék a cukorrépa átvételi ára megállapítása tárgyában eddig történteket, értesüljenek a cukorgyári érdekeltség magatartásáról, valamint arról a nagyszámu panaszról, amelyek egy a Cukorrépatermelők Országos Szövetségéhez, mint a mezőgazdasági kamarához és az OMGE-hez érkeztek. A cukorrépatermelők országos gyűlésén résztvesz a földmivelségi miniszter, a pénzügyminiszter és a közgazdasági miniszter képviselője is.

Borkezelési tanfolyam.

A földmivelségi miniszter a szőlőbirtokosok, szőlőkezelők és gazdatisztek részére 1931 január 26-tól február 7-ig terjedő időben a budafoki M. Kir. Állami Pincemesteri Szakiskolánál borkezelési tanfolyamot fog tartani. A tanfolyamon való részvétel díja tíz pengő. Jelentkezni lehet a szakiskola igazgató-ságánál.

A csizmaakció lebonyolítása a Felvidéken.

Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) kerületében a csizmaakcióval kapcsolatban a kisipar kezén lévő csizmakészletek felbecsülése megindult és a becslési eljárások még e hó első felében befejezést nyernek. A szakértő-bizottságok által megállapított becsléseket a gazdák megelégedéssel vették tudomásul, amely az eljárás helyessége mellett szól. A csizma-utalványok, amelyekkel az akcióba besorozott csizmák jutányosan vásárolhatók, a Mezőgazdasági Kamaránál szerezhetők be. Ennek érdekében leghelyesebben cselekszenek az érdekeltek, ha községenként összeállva, az előjáróságot kéri fel a szükséges számu utalvány beszerzésére, amikor is az előjáróság egyttal igazolja azt is, hogy az igénylő körülményeinél fogva jogosult az utalvány igénybevételére. Az utalvány kiszolgáltatása díj-talan és azzal bárhol megvásárolhatják a gazdák az akcióba besorozott és a pecsét mellett az árat is feltüntető jellel ellátott csizmát.

Traktorkezelői tanfolyam Szegeden.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara 1931 január hó 10-től február hó 11-ig Szegeden a m. kir. Állami Felsőipariskolán (Mars-tér 7.) mezőgazdasági traktor és egyéb mező-

Reklámfigura az olcsóság szolgálatában.

Egy német cipőkereskedő tette boltajtaja elé ezt a reklámbábút, mely azt jelenti, hogy az összes áruit minden elfogadható áron kiárulja, szóval raktárban nagytakarítást végez.

gazdasági gépkészítőtanfolyamot rendez. A tanfolyam hallgatója lehet minden 18-ik életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével vagy vezetésével, vagy valamilyen általánosságban a cséplőgépek üzemi karbantartásával és a vetőmagtisztítógépek kezelésével kíván foglalkozni, ezek közül is azonban elsősorban a mezőgazdasági traktorok és vetőmagtisztító gépek tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktor és vetőmagtisztító gépek kezelői jöhetnek figyelembe. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban — 15 pengő beiratási- és tandíj egyidejű beküldése mellett — a Kamaránál (Kecskemét, Rákóczi-ut 17—19.) vagy a m. kir. Állami Felsőiparisiskolán (Szeged, Mars-tér 7.)

Mezőgazdasági traktor-, magtisztító- és cséplőgépkészítő-tanfolyam Győrött.

A Felsőudánutai Mezőgazdasági Kamara a földmivelségi minisztérium támogatásával folyó évi január hó 26-ai kezdetű Győrött az Állami M. Kir. Fa- és Fémipari Szakiskolában (Vilmos császár-ut 7. sz.) háromhetes traktor-, magtisztító- és cséplőgépkészítő tanfolyamot tart. A tanfolyam hallgatója lehet minden 18 évet betöltött egyén, aki a traktorok és egyéb mezőgazdasági gépek kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni; ezek közül elsősorban a mezőgazdasági traktor és egyéb mezőgazdasági gépek tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők vétetnek figyelembe. Tanfolyamra személyesen vagy írásban lehet jelentkezni. 15 pengő tandíj egyidejű beküldése, vagy a kamara pénztárába történő személyes befizetése mellett a Felsőudánutai Mezőgazdasági Kamarában, Győr. Bissinger-sétány 32. szám. A tanfolyam résztvevői részére a Mezőgazdasági Kamara az egész tanfolyam tartamára néhány pengő lefizetése ellenében lakásról gondoskodik. A résztvevőknek csak takarópokrocot kell magukkal hozni. A tanfolyamra csak negyven hallgatót vesznek fel a jelentkezés sorrendjében, miért is az minél előbb eszközözlendő.

Óriási pompával temették el Joffre tábornagyot. A franciák világhírű hadvezérének, Joffre tábornagnak holttestét óriási pompával temették el január hó 7-én Párisban. A gyászszertartás reggel 9 órakor kezdődött a Notre Dame székesegyházban, ahol ez alkalommal a francia kormány tagjai, továbbá a diplomáciai testület és a szövetséges hatalmak katonái kiküldöttjei is megjelentek. A beszédelés után a koporsót ágyutalpra tették és az Invalidusok dómjában helyezték ideiglenes nyugalomra. Joffre marsál földi maradványait, utolsó kívánása szerint, louveciennesi kastélyának kertjében helyezik örök nyugalomra.

Uj gazdasági főtanácsos. A kormányzó a földmivelségi miniszter előterjesztésére Zichy Aladár gróf nagybirtokos jószágigazgatóját, Szalay Sándor dr. ügyvédet a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címmel tüntette ki.

Kormányzói kintetéses egy elemistának. Horthy Miklós kormányzó a napokban bronz emlékéremmel tüntette ki Gyurkás János bonyhádi elemi iskolai tanulóat, aki még a nyár folyamán saját élete kockáztatásával több fuldoklót kimentett a bonyhádi kubikus-árok vizéből. Az érmet a bonyhádi vörös kereszt-egylet szép ünnep keretében adta át a kitüntetett tanulóknak.

Villanyerőre berendezett homoru borotva készürlés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acélú raktár

FLASNER LAJOS kézműves és

műkészítő

Budapest, VIII., József-körút 17. szám.
Készürlés és javítás olcsó áron. Lónyirógépek javítása és eladása.

Vidéki rendeléseket 24 óra belül eszközöl.

Ezt a hirdetést vágja ki és vásáriánál mutassa be. Kedvezményben részesül.

Vasárnap...

*Eljött a vasárnap, pihen a nép.
Csendes a műhely, nem zug a gép,
Hívja a lelket orgonaszó,
Áldott vasárnap enyhet adó!*

*Eluttatom én is gondolatom,
Zengem az Urnak hátadatam.
Engem is vár az orgonaszó,
Áldott vasárnap enyhet adó!*

*Jönnék majd újra munkanapok,
Én a dologba bízva kapok:
Cseng a szívemben orgonaszó...
Áldott vasárnap enyhet adó!*

NOSKÓNÉ FÁBIÁN EMILIA

(Cserhátszentiván).

Magyar utak szerepe a nemzetközi úthálózatban.

Az osztrák automobilklub meghívására január hó első napjaiban Bécsben nemzetközi utkongresszus volt, amelyen az európai utak kérdését vitatták meg. A kongresszus határozata szerint Budapest, mint a legkeletibb európai automobilállomás szerepel, ahonnan majd több útvonal ágazik szét. Budapestről indul ki a Miskolc—Tátra felé vezető útvonal Lengyelország felé, Szolnok—Debrecen Oláhország felé, Szeged—Belgrád Jugoszlávia felé és végül a Balaton—Szentgotthárd Olaszország felé. Szegeden kettős elágazás lesz, az egyik Oláhország felé, a másik Szerbia felé vezet. A kongresszus határozata szerint tehát Budapest és Szeged bekapcsolódik a nemzetközi automobil útvonalba, ami idegenforgalom szempontjából igen nagyjelentőségű.

Félig megfagyott orosz fogoly esett le a vonatról. A kunszentmiklósi vasútállomáson január 8-án a kelebiai gyorsvonat beérkezése alkalmával Baratin Sándor orosz hadifogoly félig megfagyva leesett az egyik kocsi ütközőjéről. Amikor magához térítették, Baratin kijelentette, hogy Oroszországba akart hazatérni, azért ült fel a vonat ütközőjére. Baratinat, akít már esavargásáról ismer a rendőrség, őrizetbe vették.

Ki tud róla? Nagy Ignác, aki mint közönvéde a világháború során a II. honvédegylete harmadik pót-századánál teljesített szolgálatot, még 1915 február hó 24-én elűnt. Aki valamit tud róla, tudassa szüleiével. Édesapja címe: Nagy Ignác, Szamosujlak, utolsó posta Szamossályi.

Amerikai esodaautó. Malcolm Chamel híres angol autóversenyző január folyamán Amerikában megkísérelte az automobil gyorsasági világrekord megjavítását. A versenyző teljesen új típusú versenyautót szerkesztett, amelybe egy repülőgép motort építettek be. Az autó motorja 1400 lóerős s így kétszer erősebb bármely expresszvonat mozdonyánál. Az angol versenyző reméli, hogy kocsiával perceként négy angol mérföldes, azaz kilenc kilométeres sebességet ér el. Az automobil erős motorja ellenére minden eddigi versenyautónál kisebb s hosszúsága mindössze másfél méter.

Meghalt Nyárády János szakiskolai igazgató. Január 9-én Budapesten meghalt Nyárády János mezőgazdasági szakiskolai igazgató, aki 1927 óta a földmivelségi minisztérium egyik legtevékenyebb tisztviselője volt. Nyárády 1905-ben lépett állami szolgálatba, a háború folyamán a földmivelségi minisztérium különleges megbízatással Törökországba küldte. Hazatérése után a kecskeméti gazdasági tanítóképzőintézet igazgatója lett, míg 1927-ben a földmivelségi minisztériumba rendelték be. Váratlanul bekövetkezett halála őszinte részvételel kellett.

Vendégfőnök, korcsmárosok, olvasókörök figyelmébe! Minden községben, ahol mozi (mozgóképszínház) nincs, érdemes alaposan foglalkozni egy „Pathé Baby” vetítógép beszerzésével, mert ahhoz nem kell hatósági engedély, teljesen veszélytelen, mert nem éghet el. Olcsó, könnyű kezelés és üzemeltetés. Üzemeltetés nincs! Családoknak biztos jövődelmet jelent. (Részletre is kapható.) Kérjen még ma bővebb ismertetést a „Vasárnap” kiadóhivatalától, Budapest, VIII., József-körút 5.

Kemál pasa az ankarai magyar pavillonban. Törökország fővárosában, Ankarában, a napokban nemzetközi mezőgazdasági kiállítás nyílt meg. A kiállítást megtekintette Musztafa Kemál pasa is, a török köztársaság elnöke, akit a magyar pavillon bejáratánál Nagy László magyar ügyvivő fogadott. A köztársasági elnök a kiállított tárgyak iránt nagy érdeklődést mutatott s a kiállítás rendezése, valamint a kiállítás tárgyai legnagyobb tetszését nyerték meg, aminek több ízben kifejezést is adott. A magyar pavillon megtekintése után Kemál pasát egy pohár tokaji borral kínálták meg. Az elnök a török-magyar barátságra üritette poharát.

Nem vette észre, hogy hasba szúrták és meghalt. Nagy Árpád állásnéküli hentessegéd január 3-án éjszaka a deszki kocsmában mulatozott. Amikor alaposan felöntött a garatra, duhajkodni kezdett és rátámadt a vendéglőre. A kocsmáros veje, Maróti Imre, segítségével kituszkolta a dühöngő legényt az utcára, ahol az tovább ordított. Maróti csendre intette a részeg henteslegényt, mire az verekedni kezdett Maróttal és egy észrevétlen pillanatban hasbaszúrta. Maróti nem érzett semmi fájdalmat, visszament a kocsmába és a sebesülést csak órák múlva vette észre, amikor is a vérvesztés miatt eszméletlenül terült el. Hozzá tartozói azonnal a szegedi kórházba szállították, ahol másnap sérülésbe belehalt. A deszki esendőr-ség elfogta a szurkáló hentessegédet, aki beismerte tettét.

Öt évig ült a börtönben ártatlanul. Tóth János, nemesvidei gazdálkodó még 1920-ban tizenöt évi fegyházra ítélték Orbán Mihályné meggyilkolása miatt. A súlyos ítéletet a bíróság Vella Gyuláné vallomása alapján hozta. A raboskodó Tóth János, amikor már öt évet töltött a fegyházban, pörének újrafelvételét kérte és az újabb tárgyaláson a bíróság fel is mentette. A tárgyalás alkalmával kiderült, hogy a gyilkosságot Gerics Imre követte el Vella Gyuláné felbujtására s Gerics később Vella Gyulánét feleségül vette. A házaspárt azonnal le tartóztatták s a zalaegerszegi törvényszék január végén tárgyalja a bűnügyet. A törvényszék a gyilkosságon kívül hamis tanuzásért is felelősségre vonja a házaspárt.

Földomlás eltemetett egy amerikai vonatot. A középamerikai Guayaquil közelében január 9-én földomlás betemetett egy vonat. Az utasok közül százeleven ember életét vesztette.

Elgázolt egy földmivest az autó és továbbbrogott. Az ócsai úton, Soroksár közelében, január hó 9-én éjszaka egy óraker Szrevula János soffőr autójával elütötte B. Marosi Pál ócsai földmivest, aki szekéren igyekezett hazafelé. Az autó elütötte a szekeret, B. Marosi az autó alá került és halálos sebesülést szenvedett. A soffőr a földmivest kivonszolta az országút szélére, majd kocsijával továbbbrogott. A holttestet egy másik automobil utasai találták meg, akiknek jelentésére a rendőrség rádió segítségével még aznap elfogta a gázoló soffőrt. Szrevula Jánost a rendőrség kihallgatása után őrizetbe vette.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése január hó 31-én lejár, hogy a mellékelt befizetési lapon az előfizetési díjakat hozzánk juttatni sziveskedjenek, ne hogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

negyedévre	. 2 P
félévre	. . 4 P
egész évre	. 8 P

Mutatványszámot — levelezőlap kérésre — ingyen küld a

KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., József-körut 5.

Amikor a tél fehér, békés lepellel vonja be a halált.
Képünk egy amerikai hadihajó lövegét ábrázolja, melyet tökéletesen bevont a tél fagyja.

Hirtelen meghalt az ujbpesti evangélikus lelkész. Január hó 7-én délben az egyik fővárosi bank székházában járt Geduly Lajos ujbpesti evangélikus lelkész. Geduly Lajos beszélgetés közben rosszul lett, úgy hogy a bankban orvost hívtak, aki azonnal beszállította a lelkészt a Rókus-kórházba. Mielőtt azonban segíthettek volna a lelkészen, Geduly Lajos agyvérzésben meghalt. Az elhunyt lelkész hatvannyolc éves volt.

Pénzhamisítókat fogtak Abádszalókon. Abádszalók községében és környékén a közelmúltban több hamis váltópénz került forgalomba. Az abádszalóki esendőrörs rövid nyomozás után megállapította, hogy a hamis pénzeket B. Nagy Péter, Horváth Árpád, özvegy Bakó Antalné született Grácer Mária és egy fiatalkoru abádszalóki lakos készítették. A csendőrök a házkutatás alkalmával két darab ötpengőt, nyolc darab kétpengőt, huszonkét darab egypengőt és két darab ötvenfilléres hamispénzt találtak. A pénzhamisítókat átadták a szolnoki ügyészségnek.

Eladja lovát a világljáró magyar. Peák Imre világljáró magyar lovas Remény nevű lovával két évig járta az idegen országokat. A világljáró magyar eddig 12.000 kilométert tett meg lovával s Peák most új világljáró utra akar indulni, azonban lova már tizenkét esztendő és nem bírná az új ut fáradalmait. Ezért el akarja adni lovát és fiatal csikót akar vásárolni az árán.

Megölte az eszímába dugott kés. Olasz Ferenc sóványháza földmivest a napokban Kiss János földmészáros helyi gazda disznóölésénél segítkezett. A disznótor után Olasz két disznóölökést eszímazárába dugott, majd lovára ült és hazafelé igyekezett. Lovaglás közben az egyik kés elvágta Olasz lábát az ütüreter, mire a gazda lezuhan a lóról és az országúton elvérzett. Mire másnap a járőrelők rátaláltak, már nem volt benne élet. A szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

Elbolyongott a nádasban és meghalt egy gazdálkodó. Zakariás András izzasági gazdálkodó még a múlt év december havában bevásárlásra indult, amelyről nem tért haza. A csendőrség nyomozást indított az eltűnt gazda felkutatására s a nyomozás sikerrel is járt, mert a gazda megfagyott holttestét a község határában lévő nádasban megtalálták. A holttesten küllös erőszak nyomai nem látszóttak és ezért a feltevés, hogy a gazdálkodó halálát szívvelhűdés okozta.

Kitüntették vincellér. Mayer János földmivelésügyi miniszter a napokban elismerő oklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki Madács István lengyel uradalmi vincellért, akit ötvenegy éven át szolgált a Nemzeti Múzeum lengyel uradalmában. A kitüntetés a járási főszolgabíró adta át szép ünnepség keretében a kitüntetett vincellérnek.

Az olasz légügyi miniszter távirata a Kormányzóhoz. Horthy Miklós Kormányzó Ur az olasz repülőraj sikeres óceánrepülése alkalmából táviratban üdvözölte Italo Balbo olasz légügyi minisztert, a repülőraj vezetőjét. Italo Balbo Braziliából a következő köszöntőtáviratot intézte a Kormányzóhoz: „A lovagias és nemes magyar nemzet fejének üdvözlete annál inkább megindította szívünket és megtisztelti rajonknak óceánrepülését, mert annak a nemzetnek fejtől származik, amely nemzetet az olasz nép és különösképpen én magam annyira a szívünkbe zártunk. Kérem Főméltóságodat, fogadja szívesen hálás lelkünkől fakadó köszönetünk kifejezését. Italo Balbo“.

Törvényszéket kér Baja városa. Baja és Szeged város együttes küldöttsége január hó 9-én megjelent Zsitvay Tibor igazságügyminiszter előtt és kérte a minisztert, hogy a bajai törvényszéki kirendeltséget önálló törvényszékké fejlessze ki s a törvényszéket a szegedi táblához kapcsolja. A küldöttséget Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, Szeged város képviselője, Walko Lajos volt külügyminiszter, bajai képviselő, Balku Gyula főispán és Somogyi Szilveszter szegedi polgármester vezették. A miniszter válaszában hangoztatta, hogy foglalkozik a felvetett kérdésekkel s igyekszik a kérdést a jogos érdekek sérelme nélkül elintézni. A küldöttség tagjai köszönettel tudomásul vették a miniszter válaszát.

Kitüntetett községi bíró. Mayer János földmívelésügyi miniszter diszoklevéllel és aláírásával ellátott könyvvel tüntette ki Pap János alsónyéki községi bírót az állattenyésztés terén kifejtett sikeres munkája elismeréséül.

Munkanélküliek kapják a debreceni rendőrök viselt ruháit. Debrecen városa az államrendőrségtől átvette a kiselejtezt rendőrségi ruhákat, amelyeket a városi inszégakció során a munkanélküliek között osztat szét a polgármester. A rendőrségről hat társzékér köpenyt, csizmát, ruhát és fehéreneműt vittek át a munkaközvetítő hivatalba, ahol megkezdődött a ruhák szétosztása.

BEVÁSÁRLÁSI TANÁCSADÓ

A VASÁRNAP KIADÓHIVATALA

TÖBB OLDALRÓL MEGNYILVÁNULT KÉRÉS FOLYTÁN ELHATÁROZTA, HOGY MINDEN ELŐFIZETŐNEK A LEGNAGYOBB KÉSZSÉGGEL SEGÍT A BEVÁSÁRLÁSNÁL, HOGY PÉNZÉÉRT JÓ ÉS OLCÓS ÁRUT KAPJON.

KÉRJÜK TEHÁT LAPUNK TISZTELT OLVASÓIT, HOGY MIELŐTT BÁRMIT IS RENDELNÉNEK, IRJÁK MEG

A VASÁRNAP KIADÓHIVATALÁNAK

HOGY MIT ÓHAJTANAK VENNI ÉS MI MEGADJUK A MEGFELELŐ UTBAIGAZÍTÁST, EGYUTTAL KIESZKÖZÖLJÜK A LEGMÉSSEBBMENŐ — ÁRENGEDMÉNYT.

A VASÁRNAP KIADÓHIVATALA

KÉSZSÉGGEL KÖZBENJÁR ELŐFIZETŐINEK
MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK
KELTETŐ GÉPEK
BORÁSZATI CIKKEK
ÁLLATEGYSZÉSGÜGYI
CIKKEK
RUHÁZATI CIKKEK
HÁZTARTÁSI CIKKEK ÉS
RÁDIÓBESZERZÉSÉNél
MINDEN KÉRDÉSRE VÁLASZOLUNK!
VÁLASZBÉLYEG MELLÉKLEPŐD!

A VASÁRNAP KIADÓHIVATALA

Agyonlőtte magát egy hódmezővásárhelyi ügyvéd. Juhász János dr., hódmezővásárhelyi ügyvéd, január hó 7-én délelőtt a Kert-moziban, a mozi igazgatójának puskájával agyonlőtte magát. Juhász János dr. kölesönkérte az igazgató puskáját, az igazgató azonban a kérést azzal utasította el, hogy nincs fegyverviselési engedélye. Ezután a mozgósínház udvarán céltáblára löttek, majd visszamentek az irodába, ahol az igazgató a fegyvert föltétlenül a falra akasztotta. Mikor rövid időre Juhász János dr. magára maradt, lekapta a puskát a falról, töltényt tett bele és agyonlőtte magát. Juhász János tettét gyógyíthatatlan betegségre miatt követte el.

TRÉFÁK

Ez is igaz.

Egy volt hadifogoly beszéli:

— Aztán micsoda hideg volt abban a Szibériában! Olykor bizony negyven fok. Tudják kentek, hogy negyvenfokos hidegtől összeesik az ember?

János, a gulyásbojtár itt közbeszólt:

— Nálunk egy fokostól is összeesik, ha én kőintom fejbe!

A mai gyerek.

Apa, akit a felesége ikrekkel örvendeztetett meg, így szólt a kis fiához:

— Ma nem mégy iskolába, kis fiacskám. Mondd meg a tanító bácsinak, hogy két testvérdék hozott a golya.

— Nem mondhatnám, hogy most egyet hozott, — a jóról hététen pedig, hogy egy másikat?

Megmagyarázta.

Magyaráz valamit egy szegedi építész a pallérjának, aki szolgálatkészen felel:

— Ne tessön félni a tekintetős urnak, mögcsináljuk mind az azt jól. Az ur ahhoz laikus.

Az építész mosolyogva kérdi:

— Hát aztán mi az, hogy laikus, Bálint?

— Má mögkövetöm: a hogy — marha.

A trafikos és a koldus.

A trafikba egy trapngyos ember állit be és alamizsnát kér. A trafikos három krajcárt tett elébe a pultra. A rongyos kívett a mellényzsebéből tizenötöt, a három mellé tette s így szólt:

— Tartsa meg az egészet és adjon érte két trabukót!

Igy is lehet.

— Ja, Zsuzsa, megint eltört egy tányért? A fizetése nem lesz elég a sok kár megtérítésére.

— Nem baj, kérem, tessék felemelni a béremet.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda közlése szerint (M. kir. földmívelésügyi minisztérium, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.) a következők:

keresnek munkást!

Helmy Jenő gyógyszerész (Budapest, Margit-körút 50. III. 1.) keres azonnalra egy nős szakképzett konyhakertészt, aki a méhészetet is teljesen érti, szigetszentmiklósi 10 holdnyi teménykertészetéhez és méhészetéhez. Bérfeltételek: lakás, fűtés, világítás és készpénzfizetés megegyezés szerint. — Jó bizonyítvánnyal rendelkező, családost, szakképzett tehemes, ki legény fiával dolgozik együtt, azonnal felvétetik. Fizetése egy és félkonvenció. Jelentkezés január 15. és 22-én délelőtt 11 órakor Budapest, I., Költő-u. 12. sz. — Kovács Lajos (Balatonendréd, Somogy vm.) keres 4 magyar holdnyi konyhakertészetébe egy feles kertészt. Jelentkezés írásban fenti címen. — Budapestről 22 km.-re homóki szőlő és gyümölcsöshöz szakképzett vincellérkertész kerestetik 2-3 munkabíró családdal azonnalra. Bérfeltételek: lakás, fűtés, világítás, részes baromfi- és állattartás és konvenció. Jelentkezés eddigi működéséről szóló bizonyítványok felmutatásával: Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. II. 207. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Olajnyerésre szeretnék lenmagot termelni, milyen magot szerezsek be s hogyan járjak el a vetéssel? (S. J., Szany.)

— **Felelet:** Olajnyerésű lenmag termesznél olasz származású szicíliai, továbbá argentinai lenmagot kell vetni, amelynek köröje alig nő meg 50 centiméter magasra és dusan elágazva sok tokot hoz. Katasztrális holdanként 60—70 kilogramm vetőmag szükséges. A magtermés holdanként 6—7 métermáza. A len kórólia kicsépelés után csak tüzelésre vagy trágyatelepre való. Lenmag végezt lépjen érintkezésbe a Felsődnántuli Mezőgazdasági Kamarával (Győr, Bisinger-sétány).

Kérdés: Komlókrónák való fa van nálunk eladó. Hol lehetne azokat értékesíteni? 2. Hol lehet jutányos áron fajbaromfit beszerezni? (12953. számú előfizető, Böcsa.) — **Felelet:** 1. Hirdesse lapunkban, vagy pedig ajánlja fel valamelyik fagyároskereskedőnek. Ilyen például: Saly Árpád, Budapest, I. kerület, Horthy Miklós-ut 29. szám. 2. Olvassa el „D. I. Szomogyiszil” részére küldött válaszukat. Fajbaromfit kaphat még Gergely baromfitelepen Budatétény, továbbá „Balaton” faj- és haszonbaromfitelepen, Balatonmárián stb.

Kérdés: 1. Hová tegyem el a kerékpárt télen, hogy meg ne roszadásodjék? 2. Favágó vagyok, szeretném tudni, hogy ha egy nyers fát töviben elvágunk s a fa törzse egy keményebb tárgyra esik, fáj-e az ütődés a fának? 3. Miből lesz a kőszén? (S. J., Püspökudásd.) — **Felelet:** 1. A kerékpárt gondosan meg kell tisztítani a rvtapadt sártól. A gép azon részeit, amelyek nincsenek befestve s ezért könnyen roszadásodnak, olajjal vagy vazelinel kell bekenni s ezután az egész gépet száraz helyre kell tenni. 2. Nem fáj, de sérülést okoz. 3. Ösvilágú növényi anyagokból képződött a kőszén több millió év alatt lent a föld mélyében, a földrétegek nyomása folytán beállott korhadás közben.

Kérdés: 1. Szüretkor édes bort készítettem. Százöt liter borhoz öt dekaligramm szalicilt adtam. A bor egy ideig édes is maradt, azonban most már csipős ízű és szesztartalmu lett. Hogyan lehetne még egyszer édesítvé tenni? 2. Hol lehet vadrecemagot eladni? 3. Hol kell engedélyt kérni, ha egy kisebb fajta benzín vagy villanymotorral hajított darudót akarok felszerelni? 4. Mennyi adót kell ezután fizetni? 5. Hol lehet olyan füzetet kapni, amelyben különféle tüdőbetegségek leírása van? (924. számú előfizető, B. A. Majs.) — **Felelet:** 1. A mustot ugy lehet édesen tartani, ha megőljük a beléje került erjesztőgombákat és megakadályozzuk, hogy utána újak kerüljenek bele. A mustot tehát fel kell forralni, erősfal, igen gondosan elzárt palackokban s a felforralást lehetőleg 24 óra mulva megismételni. A szalicilsav is öli az erjesztőgombákat, de — ha sokat tesszünk bele, akkor mellékízt kap a must, ha keveset, akkor az erjedés mégis megindul. A már erjedésnek indultban csak az említett felforralással lehet megakadályozni a további szeszélesztést. 2. A vadrecemagot az olajgyárok veszik meg. Az ára ingadozó. 3. Az iparengedélyt a fészolgaibírói hivatalnál kaphatja meg. 4. Az adóját érdeklődjék meg az illetékes adóhivatalnál. 5. Olyan füzetet nem ismerünk, mely a különféle tüdőbetegségek otthoni kezelését előlirná. Inkább azt ajánljuk, hogy ha érzi, hogy tüdejeinek valami baja van, vizsgálattassa meg magát egy orvossal s annak előírásához ragaszkodjék. Általában nem jó, ha otthon orvosi könyveket olvasgatunk, mert képzelődökké leszünk s olyan betegséget is felfedezünk magunkban, amifől menteseek vagyunk.

Kérdés: 1. Hol vásárolhatok papagályt, angol golyvás galambot, Brahma-tyukot, Emdeni ludat és bronzpulykát? 2. Hol kaphatom meg Brehm: „Az állatok világa” című munkáját? 3. Hol van a „Hentesek és Mészárosok Lapja” kiadóhivatala? 4. Hol kaphatok husipari szerszámokról árjegyzéket? (D. I., Szomogyiszil.) — **Felelet:** 1. Papagáj beszerezhető Kontáné madárkereskedésében, Budapest, IV., Kaplony-u. 1.; Angol golyvás galamb Kracsala Györgynél, Budapest, X., Hőgy-u. 25.; Brahma-tyuk Énekes Kálmánnál, Sopronhorpácson vagy báró Groedel Dóránál, Kamaraezőn; emdeni lud Bogay Elemérnél, Sárospatakon; bronzpulyka Meuser Bélanénál, Kisbéren (Vasdinnye pusztán); pekingi kacsa a Szt. Erzsébet gyermekotthonnál, Pécelen (Pest m.). Ezek a legnagyobb fajta házi szárnyasok. 2. A kértzett munka a Gutenberg-féle könyvkiadó vállalatnál, (Budapest, IV. kerület, Eskü-ut) szerezhető be. A munka tizenkilenc kötetből áll, ára kötetenként 12 pengő. 3. Budapest, VIII. kerület, Nap-utca 13. szám. 4. Geitner és Rausch cégnél, Budapest, VI., Andrássy-ut 8.

Kérdés: Néhány hónappal ezelőtt tükröt vettem. Lakásom nedves és a tükör vakulni kezd. Hogyan lehetne ezt megakadályozni? (V. L., Magyaralmás.) — **Felelet:** A tükör elhomályosodását nedvesség okozza. A vakulást elkerülheti, ha a tükröt száraz helyre akasztja. A fonsort tanácsos vékony deszkalemezzel bevonni s a deszkalemezt a tükrökerethez papírszalaggal jól hozzáragasztani.

PÁSZTORTÜZ.

A hajdu gyerek géppuskát kért a Jézuskától.

Régi magyar közmondás: „a vér nem válik vízzé . . .”
A hajduk vére különben sem volt soha vizenyös vér. A harcosfaj sűrű, piros, forró vére hevitette századokon át a hajdút. A hajduk katona népe az 1400-as évektől, körülbelül a töröküldölések idejétől egyidős örök-katona. A felperzelt, kiirtott alföldi falvak, városok keseredetten bujdosó népéből válaokoztak ki. A nádringetegekben, a réti tölgyerdők mélyén, a lápok, ingoványok veszedelmes, titokzatos világában éltek a nagy pusztáknak eme szabad katonafiai, a: — hajduk. Évszázadokig igralmat nem ismerő pusztitói voltak minden betolakodott, garázda, rabló, gyilkos idegen hadnak, — bizonyítja a történelem. Ám, a régi hajdu-hagyomány más, gyönyörű, büszkébb, nemesebb hitet fenntartott, ápolgat, hogyok voltaképpen az Árpádok, a honfoglaló hét vezér kemény, bátor, hűséges pásztortörzse voltak a csikóskodó, gulyáskodó — hajtok, akikből idők multával a hajduk teremtődtek.

A hajdukatonáknak azután végül Bocskai István fejedelem, a nagy magyar hadvezér adományozott kiváltságos nemességet, sok faluval, várossal, erdővel, mezőkkel, rétekkel, vizekkel, egész nagy országrészt. A magyar szabadságharcokból mindig hősileg, erőnfelül kivették részüket. A világháboruban is a hajdu 39-es közös, 3-as honvédbaka, 16-os közös, 2-ös honvédhuszárzedeink a legelső, legendás híri magyar ezredeink sorába tartoztak. S bár az összeomlás óta, a megcsonkított hazában a megtizedelt hajdunép sorsa küzdelmes, sanyaru, a nehéz megpróbáltatások nem törték meg, nem züllesztették el régi harcoss lelküket és bizakodó hitüket, a cselekvésre való készségüket. Az ösők, az apák kemény elszántsága ott forr és megnyilatkozik a hajdugyermek, a legifjabb nemzedék öszinte lelkében is. Nánás határából, a tedelypusztai református tanító az elmúlt Karácsony alkalmából most több kis, picinkó, rongyos növendékének a „Jézuskához” intézett levelét beküldte nekem. Az egyik alig 9—10 éves kis hajdufickó ezt a megható levelet írta:

„Kedves Jézuska! Elfelejtkeztl rólam a Mikulás-estén. Pedig kivíkszóltam a topánkámat. Elfelejtkeztl! Majd most Karácsonykor, a te születésnapod lesz. Külajél majd huszárcsákót, kardot, gépfegyvert. Hogy ezt a szép, Nagy-Magyarországot a csehekől, az oláhoktól, rácoktól visszavehessük. Hogy én csonkithatnám azoknak a paculapnépeknek a hazáját. Hogy a magyarok lennének a győztesek. Épp oly vérengző szívet pusztithatnánk el a hazájukat, mint a tatárok. Kérlek Jézuskám, jöjj ajándékokkal, de még nem is nekem, hanem árva szegény embertársaimnak hozzá! Fogadd szeretettel leveletem. Borbély Miklós, IV. osztály. Tedelypuszta, 1930. év december 17-ikén, szerdán irtam én.”

E levelet Borbély Miklóska „Betlehembe” címezte, de be kell, hogy fogadja tanulságát minden igaz magyar lélek. Csüggedniük nem szabad, hiszen drága hazánkért és fajtánkert folyik a nagy harc s ezt csupán orgonaszóval, minden ellenségünk előtti gyáva térdhajrással elintézni nem lehet. Bizony, ide a tedelypusztai kis hajdugyerek karácsonyi imádságával kért géppuskákra is szükségünk lesz.

MÓRICZ PÁL.

HÁROM URFI

SZÉKELY FALUSI TÖRTÉNET

IRTA: FÖLDES GÉZA

(8. közlemény.)

VI.

A GUZSALYOS.

A mi székely szótárunkban a guzsalyos udvarlót jelent. Egyhamar azt nem tudnám megmondani, a vizitának a guzsalyos miért kifejezőbb neve, mint az udvarló.

Pedig a nép körében az udvarló szót nem lehet hallani. És éppen ez kényszerít, hogy holmi nyelv-tudományos alapon állapítsuk meg, melyik a helyesebb?

Hajdanában az udvar népe volt az udvarló. Ezek az udvar urának udvaroltak. Helyesebben azt mondhatnók: udvari szolgálatot végeztek.

De aki a lányok társaságát kereste, rendszerint azt a fonókban találta meg.

A fonókban az asszonyok, lányok fontak. Guzsalyról fonták a lent, kendert, néha a gyapjút. Ide tehát minden asszony és lány guzsallyal jött. Ezért a fonót a legtöbbször guzsalyosnak nevezték. És aki a fonóba készült, azt mondotta, guzsalyosba megy. És aki ide guzsaly nélkül jött, az is a guzsalyosban volt.

S mivel a legények a leányokért jöttek ide, természetesen, hogy ezek is guzsalyosok. De még menynyire! Hiszen falun a fonó a fiatalok igazi találkozó helye.

És ez az elnevezés elvégre annyira általánossá vált, hogy ha a legény a leányos házhoz ment, akkor is guzsalyosnak mondták. Pedig akkor ott nem is fontak.

A székelyföldön még az uri házakhoz járó fiatalember is guzsalyos.

Mikor Dombalját körülsétáltuk, találkoztunk Dombaljaj Klárikával.

Klárának Csergő Károly gyakori látogatója. A falusi megállapítás szerint tehát Károly a Klárika guzsalyosa.

Klárka és Károly jói megértették egymást. Pedig mind a ketten tudták — ők legalább így hiték — hogy a szülők a fejlődő viszonyt nem nézik jó szemmel.

Az igazság kedvéért azonban meg kell mondani, hogy az öregek nemetszésüknek soha sem adtak feltűnően kifejezést.

Ezt annyival inkább nem tették, mert — székely szólas szerint — azt tartották ők is, hogy a leány mehető is, vihető is. Ez azt is jelentette, hogy Klárka már belépett a férjhezmenő korba. Tehát ebben a kérdésben mégis csak Klárka a legilletékesebb a döntésre.

S a legény? Csinos fiu. Elég művelt. Az egyetemről is meg van az abszolutórium. Ennyi tudománnyal lehetne főispán is, tanfelügyelő is. Elég szép kilátás egy kezdő fiatalembernek.

De hát Károly nem szaladgál hivatal után. Ur tud ő lenni a dombaljai birtoka mellett is. S az örhegyi birtok is csak reá szállhat valamikor. Igazán

kapzsiság volna, ha ilyen ember nem érné meg a vagyonával s a hivatali pályára utalt ifjak elől még hivatalt is harácsolna el.

A körülmények ilyen ismerete mellett méltán kérdezheti akárki: mi kifogásuk lehet a szülőknek Károly urfi ellen?

Erre talán ők maguk is nehezen tudnának megfelelni. Egy kicsit korhely. A jótársaságot szereti. A jó bort megissza, de a társaságért még a rossz bort sem hagyja, hogy az üvegben megecetesedjék. Egy kicsit kártyás is. Ez sem titok, mert hát az „ördög bibliáját“ gyakrabban lapozza, mint a Szentírást.

A korhelység? Ez ugynevezett magyar betegség. Tudományos neve morbusz hungarikus. De hát mióta a világ fennáll, mindig úgy volt, hogy a más szemében a szálkát azok is megtalálták, akik a magukéban a gerendát sem vették észre.

Ha megtudná Dombaljaj ur, hogy ez a mi véleményünk, még célzást is vélne benne, pedig . . .

A kártya, szerintünk, ennél is súlyosabb hiba. Ezt mentegezni sem igen lehet.

A bor mámorát ha kialussza az ember, akár el is feledheti az egész mulatságot. De aki a kártyacsatát elveszti s kivált ha sokszor veszti el, nehéz kiheverni.

Már pedig Károly urfi az ilyen csatákból nagyon ritkán került ki ép bórral.

Azt is meg kell mondanunk, hogy emiatt csak a szülők aggódtak. Klárikának erről hiába beszéltek. Bánta is ő!

A világon senki sem járta úgy a csárdást. Kivált, ha ketten járták. Ilyenkor a bálban körülállták őket s úgy gyönyörködtek bennök.

Hát még az udvarlása! Nem beszéltek ők soha a borbélylegények kacskaringós nyelvén. Csupa erő és szellem sugalta Károlynak minden szavát.

Meglehet, hogy ezeket csak Klárka látta ilyenek. A világ talán másképpen ítélne.

De ebben az ügyben Klárikánál ítélet alkotásra ki lehet illetékesebb? . . .

Történetünk hitelessége kedvéért feljegyezzük, hogy Klárka és Károly ismeretsége visszanyulik a picit gyermekkorig. De ez az ismeretség legkevésbé sem alkalmas arra, hogy az ifjak lelkében mélyebb nyomokat hagyjon.

Az igazi komoly ismeretség három évvel ezelőtt éppen szilvaérskor kezdődött.

Ezt ők akkor elfelejtették a kalendáriumban megnézni s pontosan így állapítani meg a napját. De a pontossághoz így sem férhet semmi kétség, sőt tudós asztronómus bácsiknak sem lehet semmi aggodalmuk a mi időmeghatározásunk ellen. Mert hát Klárka aznap éppen a szilvafán volt. Annak is a legfelsőbb ágai között. Ott kereste a tökéletesen megérett szilvát.

Károly aznap ment hozzájuk guzsalyosba és a szilvafán találta Klárikát.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Verses pontrejtvény.

. a . á . n . p . z . l . t . ó . a
. e . y . l . o . t . s . l . a . ó . a

(Beküldte Nagy M. János Karcagról.)

2. Szórejtvény.

ne bánisd! parányi D
(- gy)

(Beküldte Vörös Vince Kishieséről.)

3. Betű- és szórejtvény.

R   á   á   á   ördög (- l)   c
      á   á   (u=ó)   e

(Beküldte Vida László Pázmándfaluból.)

4. Szórejtvény.

E E E

v v v v

(Beküldte Kiss S. János Táceról.)

5. Szórejtvény.

ső   **S lán g ol**

(Beküldte ifj. Gusztics János Háromfáról.)

6. Szórejtvény.

Agyar testrés z kovács üti
(- r)   (a=o)

(Beküldte Orosz János Sajóvámosról.)

7. Pontrejtvény.

. e . é . l . t . e . h . t . e . h . z . á .

(Beküldte ifj. Fülöp József Sattörből.)

8. Szórejtvény.

kopasz   T T T   üst
              T T T   (- k)

(Beküldte Sérés Béla Kunágótáról.)

9. Szórejtvény.

zúz öreg Y

(Beküldte Kardics Jenő Gógánfáról.)

10. Szórejtvény.

K vet &

(Beküldte Békefi László Zalakoppányból.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 6-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A múlt évi 52-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betű- és szórejtvény: Földrengés. 2. Szórejtvény: Kar-

mester. 3. Szórejtvény: Télen nagyon hideg van. 4. Szórejtvény: Esperanto. 5. Pontrejtvény: Faluszövétség. 6. Szórejtvény: Éva. 7. Rejtett közmondás: Nézd meg az anyját, vedd el a lányát. 8. Szórejtvény: Városatyja. 9. Szórejtvény: Madách Imre. 10. Szórejtvény: Katakomba.

Helyesen megfejtették: Tóth Ilonka, ifj. Hronyecz Ferenc, Szily Marika, Gulyás Mátyás, Molnár Sándor, Lipecz György, Kovács Bálint, ifj. Inezedy Márton, Koloh Imre, ifj. Kovács Péter, Szabó Béla, Balázs István, Menyhért Gáspár, Varga Gusztáv, Tóth Erzsike, Bus Ilonka, Nagy János, Molnár Elek, Beleki Viktor, Borbás Péter, Kelenen Péter, Földesi Imre, Német János, Szántó Juliska, Kiss Endréné, Fekete János, Bodor Miklós, Kopa Zsigmond, László István, Nagy Annus, Fábian Péter, Dénes Bálint, Kerekes Juliska, és Somogyi Márton.

Jutalomkönyvet nyertek: Koloh Imre (Békéscsúdvár), Molnár Sándor (Tar), Tóth Ilonka (Turkeve), Szabó Juliska, (Beled) és Lázár Piroksa (Kecskemét).

Az első számban közölt rejtvények megfejtését, a nyertesek és megfejtők névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Január hó 18-án, vasárnap.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Kiskunfélegyháza.

Január hó 19-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csécszeg (sertés-vásár bizonytalan). Egyek, Győr, Kőtelek, Órkény, Rétság, Szendrő. — Kirakodóvásár: Ózd, Tatabánya. — Ló- és marhavásár: Devecser. — Ló-, marha- és sertésvásár: Salgótarján, Solt.

Január hó 20-án, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Majs. — Sertés- és kirakodóvásár: Borsodnádásd. — Kirakodóvásár: Devecser, Salgótarján, Solt.

Január hó 21-én, szerdán.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Zalaszentlászló.

Január hó 22-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Tállya, Nemesvid (sertésvásár bizonytalan). — Marha- és kirakodóvásár: Mikos-széplak.

Január hó 23-án, pénteken.

Ló-, marha- és sertésvásár: Csanád. — Marha- és sertés-vásár: Gyula.

Január hó 24-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csanádpalota. — Kirakodóvásár: Makó.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak január hó 12-én.)

GABONATÖZSDE,

KÉSZÁRUPIAIC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni képes. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza, tiszavidéki 77 kg-os 13.70—14.00, 78-as 13.85—14.15, 79-es 14.05—14.55, 80-as 14.10—14.70, 81-es 14.10—14.80; felsőtízai 77 kg-os 13.60—13.70, 78-as 13.75—13.85, 79-es 13.95—14.05, 80-as 14.00—14.10; 81-es 14.05—14.20; jászági 77 kg-os 13.60—13.75, 78 kg-os 13.75—13.90, 79-es 13.95—14.10, 80-as 14.00—14.15, 81-es 14.05—14.30; fejemegyel, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 13.60—13.70, 78-as 13.75—13.85, 79-es 13.95—14.05, 80-as 14.00—14.10, 81-es 14.05—14.20 pengő. — Rozs, pestvidéki 9.65—9.75, más 9.65—9.75. — Árpa, tak., elsőrendű 14.00—14.75, közép 13.50—13.80, sűrűarpa fm. 19.00—22.00, egyéb 16.00—18.00. — Zab, első-

rendű 19.75—20.00, közép 19.50—19.75. — *Tengeri*, új tisztai 13.20—13.30, új, dunántúli 12.00—12.20. — *Korpa* 9.65—9.80 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan termékekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza márciusra 14.60—14.61, májusra 14.96—14.97. — *Rozs* márciusra 10.50—10.51. — *Tengeri* májusra 12.78—12.79 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Üdön magtermelő és magkereskedelmi r. t. heti jelentése.) Löheremag. A belföldi kereslet igen élénk, de a készletek csekélyek, az árak emelkedő irányzatot mutatnak. *Lucernamag*. A külföld ezen magféle iránt jelenleg nem igen érdeklődik. *Nyúl-szapuka* és *fehértérs* igen szilárd, a készletek csekélyek. *Tavaszi búza* igen keresett, ára tovább emelkedett; ugyanez áll *battacim-magra*, *Takarmányrépamag*. Az alacsony árak által a szükséglet fedezése nagyobb mérvet ölt, de az érdeklődés tulajdonlag csak megbízható minőségek felé irányul. A budapesti ár- és értékfőzsze hivatalos jegyzésel 100 kilónként, nyersárúrt, budapesti paritásban: káposztarepce 26—27, köles 12—13.50, lucerna 135—160, löhere 150—160, tavaszi búkköny 19—20, lenmag I. 35—36, lenmag II. 31—32, napraforgó 15—19, muharmag 13—14, csillagfűt 14—15, Viktória-borsó 14—18, Express-borsó 13—16 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tisztaliszt 38—40, nullás 38—40, kettős főzöliszt 34—38, négyes kenyérliszt 30—36 fillér kilogrammonként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 12, borsóháj 10, borsókorpa 10, buzakonkoly 9.50, konkolydara 11, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 15.50, repcepogácsa 9.50, rozskonkoly 9.50, rozsokocsu 9, rozs-takarmányliszt 13, szójabab pogácsaliszt, nagyban 23, szójabab pogácsaliszt, kicsinyben 25, tökmagpogácsa 18 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 7—7.50, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 4—6.75, muharszéna 8—9, lucernaszéna 8—10.50, zabosbúkkönyszéna 8, alomszalma, elsőrendű 3.50—4, másodrendű 2.60—3.20, zsuppszalma, másodrendű 4.50 pengő métermázsánként.

Szürőmarhavásár. Élő borjúk, belföldi szopós, elsőrendű 1.46—1.52, kivételesen 1.56, másodrendű 1.20—1.42, élő bárány 0.92—1.20, kivételesen 1.30 pengő kg-ként élőszuliban.

Tenyészmarhák és járműok. Elsőrendű belföldi járműok (tarka) 0.94—0.96, elsőrendű belföldi járműok (fehér) 0.92—0.96, 1½—2 éves üszök 0.92—0.96, 1½—2 éves tinók 0.92—0.94, fiatal, friss fejű tehén 1.10—1.20 pengő kg-ként élőszuliban.

Gyapju. A hazai piac a kereslet, valamint a kínálat tartózkodása következtében üzletlenn.

Nyersbőr. Marhabőr minden szuliban, magyar 0.95, marhabőr, tarka 1.05, borjubőr (hosszu lábú) 1.90—2, (7 kilón felül 10 százalékkal olcsóbb), juhbőr 0.50 pengő kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 100—110, középminőségű 110—114 és neheze sertés 114—118 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Lóvásár. Csikó 70—115, igaz kocsi (nehéz, nyugati fajta) 210—400, igaz kocsi (könnyű, nyugati fajta) 200—400, alárendelt 45—225, vágó 30—110 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökrök, legjobb minőség 90—100, közepes 76—86, gyenge 68—84, bika, legjobb minőség 94—104, közepes 80—92, tehén, legjobb minőség 76—86, közepes 58—74, gyenge 44—56. Növendékmárha 72—92, csontozni való marha 32—45 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastag hátzsin, felsől, fehérpecsenye, gömbölyű felsől 200—320, fartsó, hátszin 200—320, csontos oldalas, tarja 160—280, szegye 140—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — *Borjúhús*: Felszelelt comb 360—480, sütnivaló 180—360, pórköltnek való 140—200 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús*: Juhcomb 180—220, gerinc, lapocka 120—160, pórköltnek való 130, bárányhús, hátulja 220—280, eleje 140—220 fillér kilogrammonként. — *Sertés*: Friss karaj 240—320, friss comb, tarja, lapocka 200—220, friss oldalas 160—200, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 230—320, vidéki 260—360, szopós malac, élő 240—380, leölt 330—440, olvasztani való szalonna 150—180, sózott kenyérszalonna 170—200, füstölt 190—200, háj 160—170, zsíros tepertő 180—200, helybeli sertésszár 164—172, vidéki sertésszár 164—172 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 250—400, csirke 150—320, káppan 350—550 fillér darabonként. — *Leölt állatok*: Tyúk 200—240, csirke 220—320, káppan 280—320, hizott ruca 200—220, lud, hizott 200—220, pulyka, hizott 200—240, ludmáj 500—800, ludzsír és háj 200—240 fillér kilogrammonként. — *Tojás*: Friss teatojás 14—16, főzőtojás 12—14 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrbőn darabonként 250—400, kifejtve, bőr nélkül 100, fadán darabja 200—400, fenyvesmadár darabja 100 fillér, szarvascomb kilogrammja 250—300, gerinc 350—600,

lapocka 150—200, őzgerinc 500—600, comb 300, egyéb 200, vad-disznógerinc 250, comb 250 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harcsa 350—500, csuka 260—400, ponty 200—260, kárász 140—200 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 26—32, aludttej 100, tejszín 260—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj, tömbben 320—400, 10 dkg-os csomagolásban 360—500, főzővaj 260—360, szeletelt vidéki vaj 280—360, tehéntúró 86—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 220—240, keverttúró 180—200, liptóitúró 280—300, bazi ementáli sajt 320—480, hazai gról sajt 420—440, hazai trappista 240—360 fillér kilogrammonként.

Száraz fűszerek és száraz fészta. A nyílt piacokon: Lencse 32—70, hántolt feles borsó 58—60, fehér, aprószemű bab 36—48, nagyszemű 56—80, szines 32—52, finom árpaokás 80—120, durva 56—80, tojá-sostarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 16—22, petrezselyem kilogrammja 26—40, zeller, újdonság, sárgájével darabja 4—15, zeller kilogrammja 14—26, kalarabé zöldjével darabja 20—30, kevert zöldjé 24—30, makói vöröshagyma kilogrammja 8—10, közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma kilogrammja 60—90, cékla 14—24, hazai fejeskáposzta 32—36, savanyított káposzta 26—28, kelkáposzta 26—50, vöröskáposzta 24—36, karfiol 50—90, torma 50—120, burgonya, ősz 12—16, Ella 18—52, közönséges 10—14, kifüli 18—24, kelbimbó 80—160, fejessaláta 6—30, tömör csipergekomba 200—360, szárított gomba 700—1500, fekete retek kilogrammja 14—26, hónapos-retek csomója 10—30, ecetes ugorka 120—140, vizes 90—100, savanyított zöldséppaprika kilogrammja 100—140, süttők 20—26, sókoka 140—280, tisztított paraj 60—100, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajkoma 80—200, közönséges 60—120, rétesalma 70—100, szilva 140—160, gyümölcsizs 140—320, téli eltett csomagozású 140—240, keményhajú dió 80—140, dióbél 320—500, hájazott mogyoró 280—320, hájazott mandula 360—640 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes-paprika 440—480, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 100—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 100—120, pergett méz 140—160, házi szinzsappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac az elmúlt héten nagyon lanyha volt. A kínálat tovább is tart, de a kereskedők vételkedve csökkent. Uradalmi tételeket mind nagyobb mennyiségben kínálnak eladásra, anélkül azonban, hogy jelentősebb tételek végre találjanak. Az árak egyelőre változatlanok. Homoki vidéken kistermelőmél fejte, seprő nélkül, hektolterfokonként 1.00—1.10, urasági tételekért hektolterfokonként 1.30—1.80 pengőt fizetnek. Hegyvidéken, mint Balaton vidékén, Egerben, Somlón, Mórón üzletlenség mellett az árak változatlanok.

Falpiac. A füztyóban az importra elmaradása egyelőre allig érehető, mert a belföldi készletek a jelenlegi gyenge kereslet mellett még hosszabb időre elegendők a szükséglet fedezésére. Belföldi, elsőrendű száraz búkkhasabot budapesti paritásban 310 pengő körül árban kínálnak, míg csernabúza 260—280, tölgyhasab 275—285 pengő kilogrammonként. Dorong 30—40 pengővel olcsóbb. Fenyőfában az üzlet kiterjedelmű és lombfában sem jöttek létre számottevő üzletkötések.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára január hó 12-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többé kerül egy darab: Angol font 27.70 (27.86); dollár 5.69 (5.72); hollandi forint 229 (231); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — Egy pengőnél kevesebé kerül: Csehkorona 16.86 (16.98); szerb dinár 10.02 (10.10); francia frank 22.45 (22.75); lengyel zloty 63.80 (64.20); oláh lei 3.36 (3.40); olasz lira 29.80 (30.20); osztrák schilling 80.30 (80.75) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 22.90 (23.10); ezüst egykoronás 0.26 (0.28); forintos 0.69 (0.71); ötkoronás 1.45 (1.47) pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: HERCZEG JENŐ.

Eredeti angol THE CHAMPION és saját

készítési Royal Star kerék rovat 180 P-től hav 16 P részlete. Kerekpár-nktrészeket nagyban árban: Kúlaó gum: ... 5.40 belső ... 1.80

LÁNG JAKAB és FIA kerékpárnyagkereskedők
Budapest, VIII. ker., József-kürt út. szám.
Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1869.

Gyűjtésünk előfizetőket

a VASÁRNAP számára!